

چکیده

شایسته است در سالی که مقام معظم رهبری حضرت آیه الله العظمی خامنه ای مدظله العالی آن را «سال شکوفایی و نوآوری» نام گذارد، شکوفایی ها و نوآوری های عصر ظهور قائم آل محمد علیه السلام بررسی و شناسایی گردد؛ چون تمام حوادث و روی دادهای انقلاب مهدوی، الگ و نمونه برای همگان است و باید از آن پیروی نمود. در آخرین انقلاب جهانی به رهبری مهدی علیه السلام بهترین و آخرین شکوفایی ها و نوآوری های جهان روی خواهد داد. این مقاله، نخست به طرح و بررسی ویژگی بارز و برجسته انقلاب مهدوی می پردازد. آن گاه شماری از شکوفایی های بی نظیر و سپس نوآوری های بزرگ انقلاب جهانی مهدوی، مستند به احادیث پیامبر اعظم حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و معصومان علیهم السلام در دو بخش و در هر بخش با عناوین متعدد در پی خواهد آمد.

واژگان کلیدی:

مهدی علیه السلام، قائم علیه السلام، شکوفایی، نوآوری، انقلاب، قیام.

باسمه تعالی

شکوفایی ها و نوآوری های بزرگ در انقلاب جهانی حضرت مهدی علیه السلام

از: دکتر محمد رضا جواهری استادیار دانشگاه فردوسی مشهد

javaheri@ferdowsi.um.ac.ir

چکیده

شایسته است در سال ۱۳۸۷ که توسط مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای مدظله العالی به عنوان «سال شکوفایی و نوآوری» نام گذاری شده است شکوفایی ها و نوآوری های عصر ظهور قائم آل محمد علیهم السلام بررسی و شناسایی گردد چون تمام حوادث و رویدادهای انقلاب مهدوی، الگو و نمونه برای همگان است و باید از آن پیروی نمود.

در آخرین انقلاب جهانی به رهبری مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بهترین و آخرین شکوفایی ها و نوآوری های جهان روی خواهد داد.

در ابتدای این مقاله ویژگی بارز و برجسته انقلاب مهدوی که «جدید» بودن آن است و اصل این انقلاب بزرگ ترین نوآوری تاریخی است طرح و بررسی می گردد در پی آن تعدادی از شکوفایی های بی نظیر و سپس نوآوری های بزرگ انقلاب جهانی مهدوی، مستند به احادیث پیامبر اعظم حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه معصومین علیهم السلام در دو بخش و در هر بخش با عناوین متعدد معرفی می گردد.

کلیدواژه ها: مهدی علیه السلام، قائم علیه السلام، شکوفایی، نوآوری، انقلاب، قیام.

انقلاب جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، آخرین و بزرگترین انقلاب در جهان و پایان زیبایی تاریخ بشریت است. در این انقلاب الهی بیشترین و بهترین شکوفایی ها روی خواهد داد و نوآوری های باشکوه و برجسته ای مشاهده خواهد شد. «انقلاب مهدوی» در «شکوفایی» و «نوآوری» یکتاست. اصل «انقلاب مهدوی» بزرگ ترین و بهترین نوآوری از مبدا تا منتهای دنیاست و در این انقلاب بی نظیر الهی، عالی ترین شکوفایی ها تا سر حد امکان تحقق خواهد یافت و با نوآوری های بی شمار، مومنین و متقین به رشد و سعادت کامل و همه جانبه خواهند رسید.

«جدید» و ویژگی بارز انقلاب مهدوی

اقدامات حضرت مهدی علیه السلام و تغییرات و تحولاتی که در انقلاب مهدوی رخ می دهد در احادیث معصومان علیهم السلام جدید و نو نامیده شده است. ابو حمزه ثمالی گفته است شنیدم امام باقر علیه السلام در وصف خروج قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: یقوم بامر جدید و سنه جدید و قضاء جدید^۱. به امر جدید و سنت جدید و قضاوت جدید قیام می کند و برمی خیزد. ابوبصیر نیز گفته است که امام باقر علیه السلام در تبیین اقدامات حضرت مهدی علیه السلام فرمود: یقوم بامر جدید و کتاب جدید و سنه جدید و قضاء جدید^۲. به امر جدید و کتاب جدید و سنت و قضاوت جدید قیام می نماید.

ابوبصیر در گزارش جایگاه و موضوع بیعت حضرت مهدی علیه السلام از امام باقر علیه السلام نقل می کند که فرمود: فوالله لکأنی انظر الیه بین الرکن والمقام، یتباع الناس بامر جدید و کتاب جدید و سلطان جدید من السماء^۳.

به خدا سوگند به او بین رکن و مقام می نگرم که مردم به امر جدید و کتاب جدید و سلطان جدیدی از آسمان، باو بیعت می کنند.

عبدالله بن عطا گفته است از امام باقر علیه السلام سوال کردم: زمانی که حضرت مهدی علیه السلام قیام کند با کدام سیره در میان مردم رفتار می نماید؟ امام باقر علیه السلام فرمود: بیهدم ماقبله کما صنع رسول الله ویستأنف الاسلام جدیداً. پیش از خود را نابود می کند همانطور که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم انجام داد و اسلام نور از سر می گیرد و آغاز می نماید. در این حدیث باد و واژه «یستأنف» و «جدید» نوآوری و نوگرایی انقلاب مهدوی یادآوری شده است.

امام صادق علیه السلام نیز در پاسخ همین پرسش فرموده اند: یصنع کما صنع رسول الله، بیهدم ماکان قبله کما هدم رسول الله امر الجاهلیه ویستأنف الاسلام جدیداً. همان گونه که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم رفتار کرد در فتاری می نماید، آن چه را پیش از اوست نابود می کند همان طور که رسول خدا جاهلیت را نابود کرد، اسلام را از سر گرفته و نو می گرداند.

امام صادق علیه السلام نیز در آموزش ماهیت و سیمای انقلاب مهدوی به یاران خویش، اقدامات حضرت مهدی علیه السلام را «جدید» نامیده اند. در گفتگوی با اصحاب خود، همان سخنان پدرشان امام باقر علیه السلام درباره جایگاه بیعت و زیربنا و محور بیعت با مردم را که ویژگی بارز آن جدید بودن آن است یادآوری نموده اند.^۶ امام باقر و صادق علیهما السلام، هر دو هدف انقلاب مهدوی را دعوت به سوی امر جدید و ماهیت آن انقلاب را «دعوت جدید» دانسته اند.

کامل از امام باقر علیه السلام نقل کرده که فرمودند: ان قائمنا اذا قام دعی الناس الی امر جدید کما دعی الیه رسول الله وان الاسلام بدء غریباً وسیعود غریباً کما بدء فطونی للغرباء.^۷ زمانی که قائم ماقیام می نماید مردم را به «امر جدید» فرامی خواند همانطور که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم به سوی آن فراخواند و اسلام غریب آغاز شد و به غریبی همانند آغاز بازمی گردد پس خوشبانه حال غریبان! مطابق این حدیث، انقلاب امام مهدی علیه السلام همانند بیعت پیامبر اسلام برای دعوت به سوی امر نو و جدید است. آن قدر از بیعت پیامبر تا قیام حضرت مهدی علیه السلام، حقایق و معارف ناب اسلامی و سنت و تعلیمات کتاب آسمانی پیامبر و آیین دادرسی و کیفی و قضاوت مسلمانان در جهان اسلام تغییر و تحول می یابد که اقدامات امام مهدی علیه السلام در بازگرداندن اسلام راستین دعوت به امر جدید خواهد بود.

ابو خدیجه از امام صادق علیه السلام نقل کرده که فرمودند: اذا قام القائم علیه السلام جاء بامر جدید کما دعی رسول الله فی بدو الاسلام الی امر جدید.^۸ زمانی که قائم علیه السلام قیام کند امر جدیدی می آورد همان طور که رسول خدا در آغاز اسلام به امر جدید دعوت نمود.

امام صادق علیه السلام نیز در راستای همین سخن پدر خویش فرمودند: الاسلام بدء غریباً کما بدء فطوبی للغرباء. اسلام غریب آغاز شد و به غریبی همانند آغاز دعوت بازمی گردد پس خوشبانه حال غریبان! از امام درخواست شد: این مطلب را شرح دهند فرمودند: مما یستأنف الداعی منادعاً جدیداً کما دعی رسول الله.^۹ دعوت کننده از ما «دعوت جدیدی» را آغاز می کند همان طور که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم دعوت نمود.

ابو بصیر گفته است به امام صادق علیه السلام عرض کردم: اخبرنی عن قول امیر المومنین ان الاسلام بدء غریباً وسیعود کما بدء فطوبی للغرباء. از تفسیر سخن امیر مومنان علیه السلام که «اسلام غریب آغاز شد و همانند آغازش غریب می گردد پس خوشبانه حال غریبان!» به من خبر دهید. امام فرمود: یا ابامحمد اذا قام القائم استأنف دعاءً جدیداً کما دعی رسول الله. ای ابو محمد! هنگامی که قائم قیام نماید دعوت جدیدی را آغاز می کند همان طور که

رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم دعوت کرد. پس از دریافت پاسخ برخواستم و سرامام را بوسیدم و گفتم: شهادت می دهم شما امام من در دنیا و آخرت هستید، دوست شما را دوست می دارم و دشمن شما را دشمن می دارم شما ولی خدا هستید. امام فرمود: خدا تورا رحمت نماید! ^{۱۱}. ابو خدیجه از امام صادق علیه السلام نقل کرده است: اذ اقام القائم جاء بامر غیر الذی کان ^{۱۱}. هنگامی که قائم قیام کند امری غیر از آنچه بوده است می آورد.

بر اساس احادیث اهل بیت علیهم السلام، انقلاب مهدوی کانون نوآوری و شکوفایی است و تغییرات و تحولات اساسی و بنیادی حضرت مهدی علیه السلام و یارانش در راستای تجدّد و نوآوری است. دعوت جدید و امر جدید عنوان نوآوری های انقلاب مهدوی است. البته بدیهی است که این نوآوری ها درون دینی است و در چهارچوب تعلیمات الهی جدّ خویش رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم است. به همین دلیل امام باقر و صادق علیهما السلام پیوند ساختاری انقلاب محمدی و انقلاب مهدوی را بتعبیر غریب و جدید برای هر دو انقلاب نشان داده اند. واژه «جدید» بابتدعت متفاوت است. کارهای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف جدید و نو است ولی بدعت در دین نیست. امامی که معصوم و پاک از گناه و اشتباه است به طور کامل آموزه های وحیانی پیامبر اسلام را زنده می کند، این آموزه های مهدوی که دقیقاً همان آموزه های محمدی است تنها و فقط به دلیل این که در طول تاریخ اسلام از بعثت تا انقلاب مهدوی فراموش شده و تغییر یافته و در جهان اسلام کنار گذاشته و تعطیل شده است «جدید» خواهد بود. در حقیقت در انقلاب مهدوی ارزش ها و اهداف انقلاب محمدی تجدید و احیاء می گردد و آن چه در عصر حیات پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم انجام نشد در انقلاب مهدوی در حد عالی تحقق خواهد یافت. فراموشی، تعطیلی، تحریف معنوی، بدعت، نفاق، تفسیر به رای، محرومیت از حضور امام معصوم در عصر غیبت کبری، دروغ بستن به خدا و پیامبر و امامان، نفوذ اسرائیلیات، مانویات، مجوسیات و مظاهر کفر و شرک به درون فرهنگ اسلامی «عامل» نابودی و مرگ اسلام ناب محمدی است. در انقلاب مهدوی حقایق اسلام راستین احیاء و بازآموزی می گردد و به همین جهت ماهیت انقلاب مهدوی امر جدید و دعوت جدید شناخته خواهد شد.

محمد بن عجلان از امام صادق علیه السلام نقل کرده که فرمودند: اذ اقام القائم علیه السلام دعی الناس الی الاسلام جدیداً و هداهم الی امر قد دثر فضلّ عنه الجمهور و انما سمی القائم مهدیاً لانه یهدی الی امر مضلول عنه و سمی بالقائم لقیامه بالحق ^{۱۲}. آن گاه که قائم علیه السلام قیام کند از نو مردم را به اسلام بخواند و به امری که کهنه و فراموش شده و جمهور و بیشتر مردم از آن دور شده و آن را گم نموده اند، هدایت و راهنمایی نماید و قائم مهدی نامیده شده است چون به امری که رها و گم شده است راهنمایی می کند و قائم نامیده شده برای آن که به حق قیام فرماید.

در این حدیث شریف، مفهوم «جدید» بودن دعوت امام مهدی علیه السلام به زیبایی آشکار است. قائم آل محمد علیهم السلام مردم را به امری که در گذشته های دور توسط پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم ابلاغ گردیده است دعوت می کند، اما چون مردم از آن فاصله گرفته و آن را گم کرده اند و از آن دور شده اند، دعوت حضرت مهدی علیه السلام برای آنان نور جدید خواهد بود. حضرت قائم از آن جهت که مردم را به گمشده آنان هدایت می نماید و اسلام ناب محمدی صلی الله علیه وآله وسلم را آشکار می کند «مهدی» نامیده شده است.

امام صادق علیه السلام در ضمن گزارش ویژگی ها و اقدامات حضرت مهدی علیه السلام فرموده اند: اذ اقام القائم علیه السلام... لا یتربک بدعه الا ازالها ولا سنه الا اقامها ^{۱۳}. زمانی که قائم علیه السلام قیام کند... هیچ بدعتی به جای نگذارد جز این که آن را از میان ببرد و سنتی را به جای نهد مگر این که آن را به پادار دارد. مطابق این

حدیث، جدید بودن دعوت حضرت مهدی علیه السلام معلول و محصول برپایی و اجرای همه سنت های پیامبر و نابودی همه بدعت های تاریخی است.

شکوفایی های بزرگ در انقلاب مهدوی

آخرین و بزرگ ترین شکوفایی هاد عصر حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف روی خواهد داد و بالاترین همراهی و همکاری زمین و آسمان و زمان و بدن انسان با مجموعه ای از شکوفایی های بی نظیر الهی در راه سعادت و کمال نهایی بشر تحقق می یابد. بررسی و شناسایی این نوآوری ها برای درک و بزرگی و اهمیت نعمت قیام و انقلاب حضرت مهدی علیه السلام ضروری است.

شکوفایی زمین

کره زمین در هم پیچیده رام حضرت مهدی علیه السلام و یاران ایشان است. به حکم قرآن کریم امام زمان و اصحاب او وارث زمین خواهند بود. خدای متعال می فرماید: ولقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکران الارض یرثها عباد الصالحون^{۱۴}. و البته در زبور پسر از تورات نوشتیم که زمین را بندگان شایسته مابه ارث خواهند برد. منظور از «بندگان صالح خدا» در این آیه مبارکه به بیان امام باقر علیه السلام «آل محمد» صلی الله علیه و آله وسلم و شیعیان اهل بیت علیهم السلام^{۱۵} و به بیان امام موسی بن جعفر علیه السلام آل محمد صلوات الله علیهم اجمعین و تابعان و پیروان آنان^{۱۶} هستند که در آخر الزمان در اصحاب مهدی علیه السلام جای دارند. امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه مذکور فرموده اند: هم اصحاب المهدی فی آخر الزمان^{۱۷}. آنان یاران مهدی در آخر الزمان اند. علی بن ابراهیم قمی در تفسیر منسوب به امام صادق علیه السلام درباره آیه وراثت صالحان بر زمین می گوید: القائم و اصحابه^{۱۸}. قائم و یارانش وارث زمین می گردند.

حضرت مهدی علیه السلام و یارانش زمین و آن چه در آن است را ارث می برند و زمین و تمام امکانات آن در اختیار آنان قرار می گیرد. استعداد های زمین در خدمت امام زمان و یارانش شکوفایی شود و به قدرت الهی هر چه دارد در راه پیشرفت انقلاب مهدوی قرار می دهد.

زمین و هر آن چه در آن است برای توفیق الهی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به کار گرفته خواهد شد. این حقیقت در احادیث اهل بیت علیهم السلام به صراحت بیان شده است. «هو الذی تطوی له الارض» تعبیری است که امام باقر علیه السلام^{۱۹} و امام رضا علیه السلام^{۲۰} و امام جواد علیه السلام^{۲۱} در گزارش این نعمت برای حضرت مهدی علیه السلام ذکر کرده اند.

بر اساس این تعبیر امامان علیهم السلام، حضرت مهدی علیه السلام شخصیت بزرگ الهی است که زمین برای او در هم پیچیده و تا و خم می گردد و سراسر زمین با استعدادها و مواهبش رام و در اختیار رهبر آخرین و بزرگ ترین انقلاب جهانی تاریخ بشریت خواهد بود و تمام استعداد هایش برای تقویت این نهضت الهی شکوفایی گردد.

گنج ها، معادن و برکات زمین در خدمت مهدی علیه السلام و یاران او

در عصر ظهور قائم علیه السلام همه امکانات و نعمت های زمین در راه پیشرفت انقلاب مهدوی قرار خواهد گرفت و تمام نعمت ها آشکار و شکوفایی گردد و زمین به اوج شکوفایی اش در تاریخ جهان خواهد رسید.

ابن عباس از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم نقل کرده که در معراج خدای متعال به من فرمود: ... و له اظهر الكنوز و الذخائر بمشیتي^{۲۲}. به مشیت و خواستم گنج ها و ذخیره های زمین را برای او آشکار خواهم نمود.

جابر بن عبدالله انصاری گفته است: شنیدم رسول خدا درباره قائم علیه السلام فرمود: ... و یظهر الله له کنوز الارض و معادنها^{۲۳}. خداوند برای او گنج ها و معادن زمین را نمایان می کند.

ابن مسعود گفته است پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم در وصف پایان تاریخ امت خویش با ظهور مهدی علیه السلام فرمود: تُخرج الارض نباتها^{۲۴}. زمین گیاهش را برمی رویاند.

ابوسعید خدری نقل کرده است پیامبر خدا در باره عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام فرمود: ولاتدخر الارض من نباتها شيئاً^{۲۵}. زمین چیزی از گیاهش را پنهان و نگه نمی دارد و ذخیره نمی نماید. در حدیث دیگر نقل کرده رسول خدا فرمود: لاتدخر الارض شيئاً من بذرها الا اخرجته^{۲۶}. زمین هیچ چیز از بذرش را نگه نمی دارد جز این که آن را برمی رویاند.

زید بن وهب جهنی از امام حسن علیه السلام از علی بن ابی طالب علیه السلام نقل کرده که درباره حضرت مهدی علیه السلام فرمود: تُخرج الارض نبتها وتطهر له الكنوز^{۲۷}. زمین گیاهش را برمی رویاند و گنج ها برای او آشکار می گردد.

امام باقر علیه السلام درباره وضع زمین در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام فرمود: ويخرج الله من الارض بذرها^{۲۸}. خداوند از زمین بذرش را برمی رویاند.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام پیرامون وضعیت شکوفایی زمین در انقلاب مهدوی چنین گزارش می کند: تظهر الارض كنوزها حتى تراها الناس على وجهها^{۲۹}. زمین گنج هایش را آشکار سازد به گونه ای که مردم گنج ها را بر روی زمین ببینند.

ابو احمد محمد بن زیاد از دی نیز از امام موسی بن جعفر علیه السلام در وصف شکوفایی زمین در عصر ظهور قائم علیه السلام چنین آورده است: يظهر له كنوز الارض^{۳۰}. گنج های زمین برای او آشکار می گردد.

بر طبق احادیثی که بررسی شد در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام گنج ها و معادن و بذرها و برکات زمین، سراسر آشکار گردد و بزرگ ترین شکوفایی زمین تمام امکانات آن در خدمت امام زمان قرار خواهد گرفت.

فرمانبرداری درندگان زمین و پرندگان آسمان

هر آن چه در زمین و آسمان است فرمانبردار حضرت مهدی علیه السلام و یارانش می باشند و همه موجودات و مخلوقات در صد کسب رضایت آنان خواهند بود.

جابر بن یزید از امام باقر علیه السلام نقل کرده که فرمود: کانتی باصحاب القائم علیه السلام وقد احاطوا باین الخافقین فلیس من شیء الا وهو مطیع لهم حتی سباع الارض وسباع الطیر، یطلب رضاهم فی کل شیء حتی تفخر الارض علی الارض وتقول: مرّ بی الیوم رجل من اصحاب القائم علیه السلام^{۳۱}. یاران قائم علیه السلام رامی بینم که بین مشرق و مغرب جهان را فرا گرفته اند، هیچ چیزی نیست جز این که فرمانبردار آنان است حتی درندگان زمین و پرندگان گوشت خوار، رضایت آنان را در هر چیزی طلب می کنند به گونه ای که زمین بر زمین فخر می نماید و می گوید: امروز مردی از اصحاب قائم علیه السلام از من گذر کرد.

بر اساس این حدیث همه چیز در جهان مطیع یاران مهدی علیه السلام است چمادات، نباتات، حیوانات و سراسر زمین فرمانبردار حضرت مهدی و یاران ایشان اند. این فرمانبرداری همگانی جهانی مخلوقات از حضرت مهدی علیه السلام بالاترین شکوفایی استعداد های موجودات جهان به فرمان خدای متعال خواهد بود.

دنیادرگف دست مهدی علیه السلام

پستی و بلندی های فراوان زمین برای قائم علیه السلام و یارانش هموار و صاف می گردد و آنان به راحتی در سراسر جهان یکدیگر را می بینند. زمین در دستان مهدی علیه السلام و یارانش رام و هماهنگ است و در اوج همکاری با آنان قرار دارد. ابوصیر گفته است امام صادق علیه السلام درباره همکاری زمین با مهدی علیه السلام فرمود: اذاتنا هت الامورالی صاحب هذا الامر رفع الله تبارک وتعالی له کلّ منخفض من الارض وخفض له کلّ

مرتفع حتی تکون الدنيا عنده بمنزله راحتہ، فایکم لوکانت فی راحتہ شَعْرہ لم یبصرها؟^{۳۳}. زمانی که امربه صاحب این امر برسد خداوند تبارک و تعالی برایش هرگونه پایینی و پستی زمین را بلند و هر بلندی را هموار خواهد نمود به گونه ای که دنیا ز داو همانند کف دست خواهد شد پس کدام یک از شما اگر در کف دستش مویی باشد نمی بیند؟

ابن مسکان گفته است شنیدم امام صادق علیه السلام درباره ارتباطات یاران حضرت مهدی علیه السلام فرمود: انّ المومن فی زمان القائم وهو بالمشرق لیری اخاه الذی فی المغرب وکذا الذی فی المغرب یری اخاه الذی فی المشرق^{۳۳}. مومن در زمان قائم علیه السلام در حالی که در مشرق است برادرش را که در مغرب است می بیند و همچنین آن که در مغرب است برادرش را در مشرق می بیند.

بر اساس این رهنمودهای امام صادق علیه السلام دنیا در اختیار قائم علیه السلام و یارانش قرار خواهد گرفت. زمین به خواست امام پست و بلندی گردد و هر چه در دنیا است در دیدم مهدی علیه السلام و یاران اوست. شکوفایی زمین در همکاری و کمک به پیشرفت انقلاب مهدوی و ارتباطات مهدی و یاران اوبی نظیروبی سابقه می باشد.

به لطف خداوند و هماهنگی عالم هستی با تحول الهی مهدوی، هر کار و اقدامی هر چند بزرگ و دشوار، برای حضرت مهدی علیه السلام بسیار ساده و آسان خواهد شد. امام موسی بن جعفر علیه السلام درباره آسان شدن کارها برای حضرت قائم علیه السلام فرموده اند: یسهّل الله له کلّ عسیر و یذللّ له کلّ صعّب و یقرّب له کلّ بعید^{۳۴}. خداوند برای او هر کار سخت و دشوار و پیچیده ای را آسان ساخته و هر کار مشکلی را هموار خواهد نمود و هر دوری را برای او نزدیک می گرداند. امام جواد علیه السلام نیز در تبیین اوصاف حضرت قائم علیه السلام برای عبدالعظیم حسنی فرموده اند: و یذلّ له کلّ صعّب^{۳۵}. هر امر صعّب و دشواری برای او هموار و آسان شود.

خورشید و ماه همکاران قائم علیه السلام

خورشید و ماه نیز همانند کره زمین همراه و هماهنگ با رهبر بزرگ ترین انقلاب جهانی تاریخ زندگی انسان هاست. همان طور که سراسر زمین و آن چه در آن است فرمانبردار قائم آل محمد علیهم السلام است، خورشید و ماه نیز به دعوت او پاسخ می دهند.

جابر از امام باقر علیه السلام نقل کرده که فرمودند: یدعو الشمس والقمر فی حیانه^{۳۶}. قائم علیه السلام خورشید و ماه را فرامی خواند و آن دو اجابت کرده و پاسخ می دهند.

خورشید و ماه را خدا آفریده است به اذن و قدرت پروردگار می توانند به ندای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف پاسخ مثبت دهند و توانایی های الهی آنان در خدمت انقلاب جهانی مهدوی قرار گیرد، این استعداد خورشید و ماه در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام شکوفا می گردد و سراسر هستی در جهت پیشرفت بزرگ ترین تحول الهی در جهان قرار خواهد گرفت.

همکاری ابرو باد و باران

آسمان بر کاتش را بر حضرت مهدی علیه السلام فرومی فرستد و باران رحمت الهی در سطح مطلوب و مناسب می بارد و با دها نیز هماهنگ با اهداف الهی انقلاب مهدوی است.

در حدیث معراج پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم درباره همراهی با دها و ابرها با حضرت قائم علیه السلام، خدای متعال فرموده است: لا سخرنّ له الریح ولا ذلّلنّ له السحاب الصعاب^{۳۷}. با دها را برای او مسخرمی گردانم و ابرهای سخت و متراکم را برای او رام و هموار می نمایم.

ابن مسعود از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم در توصیف اوضاع عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام نقل کرده که فرمودند: یخرج فی آخر امتی المهدی یسقیه الله الغیث^{۳۸}. در میان واپسین امتم، مهدی ظهور می کند، خداوند به او باران عطا نموده و از باران و آب سیراب می نماید.

ابوسعید خدری نیز از پیامبر خدا درباره همراهی آسمان در بارش باران نقل کرده که فرمود: آسمان چیزی از بارانش رانگه نمی دارد جز این که فرومی ریزد^{۳۹}.

امام علی علیه السلام در توصیف عصر ظهور فرموده اند: تنزل السماء برکتها^{۴۰}. آسمان برکتش را فرومی فرستد. بر اساس گفتار پیامبر و اهل بیت پیامبر، باده‌ها و ابرها در خدمت حضرت مهدی علیه السلام است و آب باران نیز در حد مطلوب می بارد و استعداد باده‌ها و ابرها در راستای اقتدار حضرت قائم علیه السلام شکوفا می گردد.

شکوفایی زمان و بلندی روزها

خورشید و ماه با پاسخ مثبت به ندای حضرت مهدی علیه السلام در ابعاد گوناگون، با ایشان همراهی و همکاری دارند. زمان در عصر ظهور کندی می‌گذرد و روز و ماه و سال طولانی می‌گردد. شکوفایی زمان در همراهی با پیشرفت های انقلاب مهدوی است. ابوبصیر از امام صادق علیه السلام درباره عنصر زمان در عصر ظهور چنین نقل کرده است: یا مر الله الفلک فی زمانه فیبطئ فی دوره حتی یکون الیوم فی ایامه کعشره ایام والشهر کعشره اشهر والسنه کعشر سنین من سنینکم^{۴۱}. خداوند در زمان حضرت مهدی علیه السلام به فلک فرمان می‌دهد پس در عصر ظهور مهدی علیه السلام بطئ و کند می‌گذرد به گونه ای که هر روز از روزهایش مثل ده روز و هر ماه مثل ده ماه و هر سال مثل ده سال از سال های تان است.

شکوفایی جسم و روح انسان در عصر ظهور

استعدادهای جسمی و روحی مومنان در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام شکوفایی می‌گردد و با قدرت مومنان، بزرگ ترین تحول الهی جهانی به رهبری حضرت قائم علیه السلام روی خواهد داد. توانایی های انسان ها ناشناخته است تنها آفریدگار انسان ها به طور کامل از آن آگاه است. باذن و فرمان خداوند متعال توانایی های یاران حضرت مهدی علیه السلام آشکارا و استعداد های بدنی و روحی آنان شکوفایی می‌گردد و آن گاه انقلاب شکوهمند و شگفت انگیزی سابقه در تاریخ جهان روی خواهد داد.

پایان آفات و بیماری ها

سلامتی و عافیت نعمت بزرگ الهی است و قدرت بدنی و روحی زیربنای اطاعت انسان از خدای متعال است. بدن سالم توانایی انجام وظایف الهی و فرمانبرداری دارد. جسم و روح بیمار از برداشتن کوچک ترین گام ها ناتوان است و از انجام کم ترین وظایف عمومی انسان ها بازمی ماند و هرگز در تحقق مسئولیت های بزرگ و گام های بلند و تحولات عمیق و گسترده توفیق نمی یابد. بنابراین در گام نخست برای شکوفایی استعداد های اصحاب حضرت مهدی علیه السلام، خداوند هر گونه آفت، بلا و بیماری را از آنان می زداید. امام سجاد علیه السلام آفت زدایی الهی از مومنان در قیام حضرت مهدی علیه السلام را این گونه گزارش داده اند: اذا قام القائم اذهب الله عن کل مومن العاهه ورد الیه قوته^{۴۲}. آن گاه که قائم علیه السلام قیام کند، خداوند آفت و بیماری را از هر مومنی از بین می برد و قدرتش را به او بازمی گرداند.

ابوبکر حضرمی نیز از امام باقر علیه السلام نقل کرده که آن حضرت درباره بهبودی یاران مهدی علیه السلام فرموده اند: من ادرك قائم اهل بیتی من ذی عاهه برأومن ذی ضعف قوی^{۴۳}. هر بیماری قائم اهل بیتم را درک کند شفا یابد و هر ضعیفی قوی می گردد.

«عاهه» که در این دور روایت آمده است به بیان کتب لغت هر نوع نقص و عیب بدنی، معلولیت، درد بیماری، آفت جسمی و روحی را در بر می گیرد.^{۴۴} بنابراین در قیام حضرت مهدی علیه السلام مومنان و یاران آن حضرت از هر نوع بلا و آفت و مرضی پاک خواهند شد و علاوه این که هر گونه بیماری و آفت بر طرف می گردد، هیچ مومنی ضعیف نمی ماند و همه قوی خواهند شد. مومنان و یاران قائم علیه السلام هیچ بیماری وضعی ندارند و با جسم و روح سالم و نیرومند خویش همراه و یاور حضرت مهدی علیه السلام می شوند و توانایی های جسمی و روحی آنان شکوفا گشته و در خدمت گسترش انقلاب مهدوی قرار می گیرند.

یک مومن نیروی چهل انسان

قدرت بدنی و روحی اصحاب قائم علیه السلام شکوفا شده و قدرت هر فرد چند برابر می گردد و این قدرت افزایش یافته ی یاران، در خدمت توسعه انقلاب مهدوی است. قدرت مومنان و یاور مهدی علیه السلام آن چنان شکوفایی می یابد که هر یک از آنان قدرت چهل انسان را پیدا می کنند. افزایش قدرت هر مومن از اصحاب قائم علیه السلام به چهل مومن در احادیث متعددی، یادآوری گردیده است.

امام سجاد علیه السلام در اوصاف اصحاب حضرت مهدی علیه السلام فرموده اند: اذاقنا اذهب الله عزوجل عن شيعتنا العاهه وجعل قلوبهم كزبر الحديد وجعل قوه الرجل منهم قوه اربعين رجلاً ويكونون حكام الارض وسنامها^{۴۵}. زمانی که قائم ماقیام کند خداوند بیماری و آفت و درد را از شیعیان مابزداید و دل های آنان را چون پاره های آهن (سخت و تنزل ناپذیر) کند و هر مرد آنان را قدرت چهل مرد دهد. آنان فرمانروا و سالار جهان خواهند بود.

در این حدیث شریف نابودی بیماری و به پایان رسیدن دردها و آفات در عصر ظهور قائم علیه السلام یادآوری گردیده و شکوفایی استعداد های جسمی و روحی یاران آن حضرت گزارش شده است. بنابراین در آن زمان قدرت بدنی شکوفایی گردد و هر مرد یار مهدی علیه السلام قدرت چهل مرد پیدا می کند، قدرت روحی و روانی آنان نیز باروری گردد و دل های آنان همانند پاره های آهن سخت و محکم شده و با ایمان های پایدار و ناگسستنی در انقلاب مهدوی و در راه خدا فداکاری می نمایند.

عبدالملک ابن اعین از امام باقر علیه السلام نقل کرده که در پیرامون شکوفایی جسم و روح مومنان در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام فرمودند: انه لو قد كان ذلك اعطى الرجل منكم قوه اربعين رجلاً وجعلت قلوبكم كزبر الحديد ولو قذف بها الجبال لقلعتها وكنتم قوام الارض وخرانها^{۴۶}. اگر آن زمان برسد هر مرد از شما قدرت چهل مرد عطا شود و دل هاتان همانند پاره های آهن گردد و اگر با کوه ها برخورد نماید آن را بر می کند و شما حاکمان زمین و خزانه داران آن خواهید شد.

سعد بن ابی حمزه از امام باقر علیه السلام درباره شکوفایی بدنی یاران قائم علیه السلام چنین آورده است: فاذا وقع امرنا وجاء مهدينا كان الرجل من شيعتنا اجري من ليث وامضى من سنان، يطا عدونا برجليه ويضربه بكفيه وذلك عند نزول رحمه الله وفرجه على العباد^{۴۷}. زمانی که امر واقع شود و مهدی مایباید، هر مرد از شیعیان را دلیر تر و باجرات تر از شیر و برنده تر از سرنیزه گردد، دشمن ما را با پایهایش لگدمال کند و او بادستانش بزند و آن در نزد نزول رحمت خدا و فرج او بر بندگانش است.

امام صادق علیه السلام در چند حدیث بر شکوفایی قدرت جسمی و روحی یاران حضرت مهدی علیه السلام تاکید نموده و بر افزایش قدرت بدنی و روحی هر مرد به چهل مرد تصریح فرموده اند.

ابو بصیر گفته است امام صادق علیه السلام فرمود: ما كان قول لوط لقومه «لوان لي بكم قوه او اوى الى ركن شديد»^{۴۸} الا تمنياً لقوه القائم عليه السلام ولا ذكر الا شده اصحابه فان الرجل منهم يعطى قوه اربعين رجلاً وان

قلبه لاشدّ من زبر الحديد ولومروّابجبال الحديد لقطعوها، لا يكفون سيوفهم حتى يرضى الله^{٤٩}. سخن حضرت لوط عليه السلام به قومش: «كاش در برابر شما قدرتی داشتم یا به تکیه گاهی محکم پناه می بردم!» جز آرزوی قدرت قائم علیه السلام نبود و جز شدت و استحکام اصحاب قائم علیه السلام رایاد نکرده، همانا به هر مرد از آنان قدرت چهل مرد عطا شود دل او محکم تر از پاره های آهن گردد و اگر به کوه ها بگذرند آنها را قطع نمایند و شمشیرهایشان را رهانمی نمایند تا خداوند را خشنود کنند.

قدرت جسمی یاران حضرت مهدی علیه السلام قدرت چهل مرد خواهد شد و قدرت آنان چنان شکوفایی گردد که همه مشکلات بزرگ را حتی اگر همانند کوه های سخت باشد از بین می برند و تا انجام همه وظایف الهی و کسب رضایت خداوند شمشیرها را زمین نمی گذارند.

در حدیث دیگر امام صادق علیه السلام فرموده اند: یکون شیعتنا فی دوله القائم علیه السلام سنام الارض و حکامها، يعطی کل رجل منهم قوه اربعین رجلاً^{٥٠}. شیعیان مادر دولت قائم علیه السلام فرمانروا و حاکمان زمین خواهند شد، به هر مرد از آنان قدرت چهل مرد عطا شود.

در حدیث دیگر امام صادق علیه السلام فرموده اند: کانی انظر الی القائم علیه السلام واصحابه... قد اثار السجود بجباههم، لیوث بالنهار، رهبان باللیل، کان قلوبهم زبر الحديد، يعطی الرجل منهم قوه اربعین رجل^{٥١}. قائم علیه السلام و یارانش رامی بینم... سجده ها بر پیشانی هاشان اثر گذاشته، شیران روز، عابدان شب اند، دل هاشان پاره های آهن است، هر مرد از آنان قدرت چهل مرد داده شود.

در عصر ظهور جسم و جان یاران حضرت مهدی علیه السلام در اوج شکوفایی است، جسم آنان چنان شکوفا گردد که نیروی چهل مرد را بیابد و روح و روان آنان سرشار از شکوفایی است که ایمان تزلزل ناپذیرشان به خدا، آنان را به شیران روز و پارسایان شب تبدیل نموده است.

روی آب راه می روند

مومن می توانند روی آب راه بروند این استعداد یاران حضرت مهدی علیه السلام شکوفایی گردد و آنان به راحتی روی آب راه می روند.

محمد بن جعفر در شکوفایی نیروی بدنی و روحی یاران حضرت مهدی علیه السلام از پدر خویش امام صادق علیه السلام نقل کرده که فرموده اند: یاران قائم برپا هاشان چیزی می نویسند و بر روی آب خلیج راه می روند و دشمنان وحشت زده درهای شهر را به روی آنان می گشایند^{٥٢}.

چشم ها و گوش های تیز

شکوفایی توان شنوایی گوش ها و نیروی بینایی گوش ها نیز در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام روی می دهد و قدرت شنوایی و بینایی آنان وسعت جهانی می یابد و ارتباطات رهبرانقلاب و یارانش بی پیک و واسطه با گفتگوی طبیعی آنان تحقق می پذیرد و در سراسر جهان یکدیگر را می بینند.

ابوالریع شامی درباره شکوفایی نیروی شنوایی و بینایی یاران قائم علیه السلام از امام صادق علیه السلام نقل کرده است: ان قائمنا اذا قام مدّ شیعتنا فی اسماعهم و ابصارهم حتی لا یکون بینهم و بین القائم برید، یکلمهم فیسمعون و یبظرون الیه و هو فی مکانه^{٥٣}. زمانی که قائم ماقیام کند خداوند گوش ها و چشم های شیعیان را چنان تیز کند که میان آنان و قائم پیکی نباشد. از جای خود با شیعیان سخن می گوید و آنها سخنانش را می شنوند و خود او را در همان جای خود می بینند.

ابن مسکان نیز گفته است شنیدم امام صادق علیه السلام فرمود: ان المومن فی زمان القائم وهو بالمشرق لیری اخاه الذی فی المغرب وكذا الذی فی المغرب یری اخاه الذی فی المشرق^{۵۴}. مومن در زمان قائم، هنگامی که در مشرق است برادرش را که در مغرب است می بیند و آن که در مغرب است برادرش در مشرق رامی بیند.

عمر طولانی یاران حضرت مهدی علیه السلام

تاکنون عمر زیاد برای برخی انسان ها در جهان روی داده است اما این استعداد انسان در عصر ظهور قائم علیه السلام شکوفایی گردد و عموم انسان ها در آن زمان عمر طولانی خواهند داشت. مفضل بن عمر گفته است شنیدم امام صادق علیه السلام فرمود: ان قائمنا اذا قام اشرفت الارض بنور ربها واستغنی العباد من ضوء الشمس و یعمر الرجل فی ملکه حتی یولد له الف ذکر^{۵۵}. زمانی که قائم ماقیام کند زمین به نور پروردگار روشن شود و بندگان از روشنایی خورشید بی نیاز گردند و مرد در حکومت آن حضرت عمر می کند تا هزار فرزند برای او به دنیا آید.

عقل و اخلاق کامل

در عصر ظهور، عقل بندگان خدا جامع و اخلاقشان نیز کامل می گردد و بزرگ ترین شکوفایی عقلانی و اخلاقی روی خواهد داد. این شکوفایی با قدرت الهی و به دست حضرت مهدی علیه السلام پدید خواهد آمد. ابو خالد کابلی از امام باقر علیه السلام نقل کرده که فرمودند: اذا قام قائمنا وضع یده علی رؤوس العباد فجمع به عقولهم و اکمل به اخلاقهم^{۵۶}. زمانی که قائم ماقیام کند دستش را بر سرهای بندگان خداوند می نهد و با آن عقل هایشان را جمع نموده و اخلاقشان را کامل گرداند.

مولی بنی شیبان نیز همین مطلب را از امام باقر علیه السلام این گونه نقل کرده است: اذا قام قائمنا وضع یده علی رؤوس العباد فجمع به عقولهم و کملت بها احلامهم^{۵۷}. زمانی که قائم ماقیام کند دستش را بر سرهای بندگان خدای نهد پس با آن عقل هایشان را جمع و کامل گرداند. احلام و عقول در این حدیث مترادف اند و بنابراین جمع عقل و کمال عقل بندگان در عصر ظهور به دست حضرت مهدی علیه السلام روی خواهد داد و این اوج شکوفایی نیروی عقل و خرد انسان هاست که در تاریخ پدید می آید.

شکوفایی دانش

عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام، عصر شکوفایی علم در جهان است. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم در خطبه غدیر در وصف مهدی قائم علیه السلام فرموده اند: الا انه وارت کل علم و المحيط به^{۵۸}. آگاه باشید او وارث هر علم و دانش و محیط به آن و در بر دارنده آن است. امام علی علیه السلام نیز حضرت مهدی علیه السلام را واجد بیشترین و زیادترین دانش دانسته اند^{۵۹}.

ابان از امام صادق علیه السلام شکوفایی دانش در عصر ظهور را چنین گزارش می کند: العلم سبعة وعشرون حرفاً فجمع ما جئت به الرسل حرفان فلم یعرف الناس حتی الیوم غیر الحرفین، فاذا قام قائمنا خرج الخمسة والعشیرین حرفاً فبثها فی الناس و ضم اليها حرفین حتی یبثها سبعة وعشیرین حرفاً^{۶۰}. علم بیست و هفت حرف است همه آن چه پیامبران آورده اند دو حرف بوده است، زمانی که قائم ماقیام کند بیست و پنج حرف دیگر را آورده پس در بین مردم گسترش می دهد و آن دو حرف را به آنها ضمیمه نموده تا تمام بیست و هفت دانش را پراکنده و پخش کند.

مطابق این حدیث شکوفایی دانش در عصر ظهور با دانش حضرت قائم علیه السلام در طول تاریخ علم بی نظیر است. دو حرف از دانش به بیست و هفت حرف نهایی دانش می رسد و بنابراین عصر ظهور عصر آگاهی و علم و خردورزی و کمال اخلاق خواهد بود. با علم الهی حضرت قائم علیه السلام، رشد دانش به اوج خود می رسد. آن

چه امروز همه انسان های روی زمین دارند تنهاد و حرف ازدانش است و آن چه آن زمان بشریت در پرتو ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به دست خواهد آورد تمام بیست و هفت حرف خواهد شد. حمران نیز از زبان امام باقر علیه السلام گسترش حکمت در عصر ظهور را این گونه بیان کرده است: تَوْتُونَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى إِنَّ الْمَرَاهِ لَتَقْتَضِي فِي بَيْتِهِابْكَتَابَ اللَّهِ تَعَالَى وَسَنَهُ رَسُولِ اللَّهِ ^{٦١}. در زمان حضرت قائم علیه السلام حکمت داده خواهید شد به حدی که زن در خانه اش بر اساس کتاب خدای متعال و سنت رسول خدا قضاوت خواهد نمود. پایه قضاوت اجتهاد است در عصر ظهور زنان زیادی به اجتهاد می رسند و آنان در خانه هاشان به قضاوت با اجتهاد بر پایه کتاب و سنت می پردازند.

نوآوری های بزرگ در انقلاب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام، آخرین انقلاب جهانی تاریخ زندگی بشر بر کره زمین روی خواهد داد و در این انقلاب اسلامی مهدوی، آخرین شکوفایی ها و نوآوری های بزرگ نیز تحقق می یابد. تمام شکوفایی های بزرگ بی سابقه ای که در عصر ظهور حضرت قائم علیه السلام شکل می گیرد نوآوری های جهانی خواهد بود. بنابراین جداسازی شکوفایی ها از نوآوری ها در همه موارد و مصادیق امکان پذیر نیست. بر همین اساس برخی تحولات و اقدامات عصر ظهور در عنوان شکوفایی های انقلاب مهدوی جای می گیرد و برخی در عنوان نوآوری های انقلاب مهدوی بیان می شود. شکوفایی های بزرگ، یا خود نوآوری است و یا مبدا و منشا نوآوری ها خواهد بود. نوآوری های انقلاب بزرگ و بی پایان مهدوی، گسترده و متنوع است. بازمینی و بازشناسی و توصیف و گزارش این نوآوری ها برای شناخت ماهیت بی نظیر انقلاب مهدوی ضرورت دارد. شناخت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و اوصاف یاران امام و اقدامات آنان و تحولات شگفت انگیز جهانی آنان، از مظاهر «امام شناسی» است و تکلیف شرعی عموم مسلمانان است.

گسترش اسلام در سراسر جهان

اسلام آخرین و کامل ترین دین الهی است و پیامبر اسلام آخرین رسول خدا است. دین اسلام تنهادینی است که سه ویژگی و امتیاز: «جامع» و «جهانی» و «جاویدان» را دارد. پیام اسلام با هجرت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم به یثرب، به سراسر حجاز و آن گاه به نقاط دور افتاده جهان رسید. پیامبر اسلام بر اساس رسالت جهانی خویش سران کشورهای بزرگ عصر خویش را به سوی اسلام دعوت کردند و از آن زمان تا امروز همواره اسلام توسعه یافته است ولی هنوز بر سراسر جهان حاکم نشده است. در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام، اسلام به همه قاره های جهان و تمام کشورهای و شهرها و خانه های سراسر گیتی خواهد رسید و تنها و فقط دین اسلام بر همه کره زمین حاکم خواهد بود و همه مردم جهان پیرو پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه معصومین علیهم السلام و اهل بیت می شوند. این نوآوری بزرگ در انقلاب جهانی مهدوی و به دست حضرت مهدی علیه السلام روی خواهد داد.

امام حسن مجتبی علیه السلام از پدر خویش امیر مومنان امام علی بن ابی طالب علیه السلام نقل کرده اند که درباره امام آخر الزمان فرمود: و یظهره علی الارض حتی یدینوا طوعاً و کرهاً یملا الارض عدلاً و قسطاً و نوراً و برهاناً یدین له عرض البلاد و طولها لایبقی کافراً الا من ^{٦٢}. خداوند او را بر سراسر زمین غالب و پیروزمی گرداند تا همه بار ارض را اختیار یازد و رو قدرت (خوش یا ناخوش) به دین اسلام روی آوردند زمین را از عدل و قسط و نور و برهان پرمی نماید و عرض و طول شهرها و مردم تمام کشورها به دین او در آیند و هیچ کافری نماند جز این که ایمان آورد. امام زین العابدین سجاد علیه السلام فرموده اند: ان الاسلام قد یظهره الله علی جمیع الادیان عند قیام القائم علیه السلام ^{٦٣}. خداوند قطعاً اسلام را بر تمام ادیان در زمان قیام قائم علیه السلام پیروز و غالب می گرداند.

از امام محمد باقر علیه السلام چندین حدیث پیرامون جهانی شدن اسلام در عصر ظهور حضرت قائم علیه السلام رسیده است. این روایات به روشنی گسترش و فراگیری بی نظیر دین اسلام در جهان را نشان می دهد و این «نوآوری بزرگ» یکی از دستاوردهای انقلاب مهدوی است.

جابر بن یزید جعفی و ابو جاره از امام باقر علیه السلام درباره سرانجام نبرد انقلاب مهدوی چنین می گویند: یقتل الناس حتی لا یبقی الا دین محمد^{۶۴}. مردم (کافران و مشرکان و منافقان و پیروان ادیان ساختگی یابی اعتبار شده گذشته) را می کشد تا این که جز دین محمد صلی الله علیه و آله و سلم باقی نماند.

محمد بن مسلم نیز گفته است شنیدم امام باقر علیه السلام در بیان دستاوردهای انقلاب حضرت قائم علیه السلام فرمودند: یظهر الله عزوجل به دینه ولو کره المشرکون^{۶۵}. خداوند عزوجل به واسطه او دینش را پیروز و غالب می گرداند گرچه مشرکان نپسندند و نخواهند.

ابوالمقدام گفته است امام باقر علیه السلام در تفسیر سخن خداوند: لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون^{۶۶}. (تا دین حق را بر همه ادیان پیروز گرداند هر چند مشرکان خوش نداشته باشند) فرمودند: ان ذلک یکون عند خروج المهدی من آل محمد فلا یبقی احد الا اقر بمحمد صلی الله علیه و آله و سلم^{۶۷}. همانا آن در هنگام قیام مهدی آل محمد علیهم السلام می باشد پس احدی باقی نمی ماند مگر این که به پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم اقرار کند. در این حدیث شریف، امام باقر علیه السلام برایمان یکایک انسان های روی کره زمین به پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و دین اسلام در عصر ظهور تصریح نموده اند. بنابراین هیچ کس در آن زمان بی اقرار و اعتراف به رسالت پیامبر اسلامی باقی نماند و اسلام به همه جامی رسد و همه انسان ها نیز بر نبوت و رسالت پیامبر اسلام اقرار می نمایند.

محمد بن فضیل در تفسیر آیه مذکور از امام هادی علیه السلام چنین نقل می کند: یظهره علی الادیان عند قیام القائم علیه السلام^{۶۸}. خداوند دین حق اسلام را بر همه ادیان در هنگام قیام قائم علیه السلام پیروز گرداند.

زراره گفته است فردی از امام باقر علیه السلام درباره سخن خدای متعال: وقاتلوا المشرکین کافه کما یقاتلونکم کافه^{۶۹}. با همه مشرکان بجنگید چنان که آنان با همه شما می جنگند، سوال کرد. امام فرمود: تاویل این آیه نیامده است زمانی که قائم ماقیام کند، هر کسی او را درک نماید تاویل این آیه را خواهد دید و لیبلغن دین محمد صلی الله علیه و آله و سلم مابلغ اللیل والنهار حتی لا یکون شرک علی ظهر الارض کما قال الله^{۷۰} و همان طور که خداوند فرموده است دین محمد صلی الله علیه و آله و سلم به آن چه که شب و روز رسیده است خواهد رسید و دیگر شرکی روی زمین نباشد. منظور از آنجا که شب و روز به آن رسیده است تمام کره زمین می باشد بنابراین دین اسلام به سراسر جهان خواهد رسید و شرک نابود خواهد شد.

رفاعه بن موسی گفته است شنیدم امام صادق علیه السلام این سخن خدا را قرائت فرمود: وله اسلم من فی السماوات والارض طوعاً و کرهاً^{۷۱}. هر که در آسمان و زمین است خواه و ناخواه تسلیم اوست. آن گاه در تفسیر آن فرمود: اذا قام القائم لا یبقی ارض الا نودی فیها شهاده ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله^{۷۲}. زمانی که قائم علیه السلام قیام کند هیچ سرزمینی نمی ماند جز این که در آن شهادت به توحید و رسالت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم طنین افکن خواهد شد.

عبدالله بن سنان گفته است امام صادق علیه السلام از پدر خویش امام باقر علیه السلام درباره خضوع مردم زمین و ایمان آنان به اهل بیت علیهم السلام در عصر ظهور فرمودند: فلا یبقی فی الارض یومئذ احد الا خضع و ذلت رقبته لها ف یومئذ اهل الارض اذا سمعوا الصوت من السماء: الا ان الحق فی علی بن ابی طالب علیه السلام و شیعه^{۷۳}. در زمین در آن زمان هیچ احدی نمی ماند جز این که خاضع شده و به ندای آسمانی گردن بنهد پس

اهل زمین زمانی که صدای آسمانی را بشنوند که: «آگاه باشید حق در علی بن ابی طالب و شیعه اوست» ایمان می آورند.

امام صادق علیه السلام و امام رضا علیه السلام بشارت داده اند: ان قائمنا اذا قام اشرفت الارض بنور ربها^{۷۴}. هنگامی که قائم ماقیام کند زمین را به نور پروردگارش روشن خواهد نمود.

در حدیث معراج نیز به نقل امام رضا علیه السلام رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم در دستاوردهای انقلاب مهدوی فرموده اند: یجمع الخلق علی توحیدی^{۷۵} حضرت مهدی علیه السلام خلق جهان را بر اعتقاد به توحید من گرد خواهد آورد.

در این احادیث از پیامبر و اهل بیت بی هیچ تردید و ابهام و به روشنی و صراحت از تحقق جهانی شدن اسلام در عصر ظهور خبر داده شده است. بنابراین قطعاً در پایان تاریخ جهان، دین اسلام در سراسر گیتی گسترش خواهد یافت و دارای بیشترین پیروان در جهان خواهد شد و عموم مردم جهان به اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله وسلم و اسلام راستین شیعی روی خواهند آورد. بی شک «نوآوری بزرگ جهانی» که اعتقاد و ایمان مردم سراسر جهان به اسلام و جهانی شدن اسلام است در انقلاب مهدوی شکل خواهد گرفت.

پیروزی دین اسلام و نابودی تمام ادیان

در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام تمام ادیانی که تاریخ آن ها باعث پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم پایان یافته بود نابودی شوند. یهودیت و مسیحیت و زرتشت به طور کامل جای خود را به اسلام خواهند داد. مسیحیان جهان با پیروی از حضرات عیسی بن مریم علیهما السلام که یار قائم آل محمد علیهم السلام است اسلام را خواهند یافت. تمام ادیان و مذاهب ساختگی و باطل و بت پرستی نیز از بین می روند و اثری از آن ها نمی ماند.

پیامبر اسلام درباره عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام فرموده اند: وی هلاک فی زمانه الملل کلها^{۷۶} الاسلام. در زمان او همه ملت ها جز پیروان اسلام هلاک می شوند.

ابن بکر گفته است از امام موسی بن جعفر علیه السلام درباره سخن خدای متعال: وله اسلم من فی السماوات طوعاً و کرها^{۷۷}. سوال کردم فرمودند: أنزلت فی القائم علیه السلام اذا خرج بالیهود والنصارى والصابئین والزنادقه و اهل الردة و الکفار فی شرق الارض و غربها فعرض علیهم الاسلام فمن اسلم طوعاً امره بالصلاه و الزکاه و ما یومره المسلم و یجب لله علیه و من لم یسلم ضرب عنقه حتی لایبقی فی المشارق و المغرب احد الا و خدا^{۷۸}. آیه درباره قائم علیه السلام نازل شده است زمانی که قیام کند بر یهود و نصاری و صابئان و زندیقان و بی دینان و مرتدان و کافران در شرق و غرب زمین، پس اسلام را بر آنان عرضه نماید هر کس با اراده اسلام آورد او را به نماز و زکات و آن چه به هر مسلمان امر می شود و برای خدا بر او واجب می باشد امر نماید و هر کس اسلام نیابد گردنش را بزند تا در شرق و غرب جهان احدی نماند جز این که به خدا ایمان آورده و خدا پرست گردد. گویا این خبر امام بر این بکیر سنگین آمده که گفته است به امام عرض کردم: جانم فدای شما باد! مردم جهان زیادند! امام نیز فرمودند: زمانی که خداوند چیزی را اراده نماید زیاد را کم و کم را زیاد گرداند.

بر اساس این حدیث شریف نبوی پیروان تمام ادیان الهی گذشته و مکاتب ساختگی و بی اساس و همه ی بی دینان و کافران و مرتدان غربی و شرقی در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام یا اسلام می آورند و یا مجازات و نابودی گردند. بنابراین انسان ها در تمام قاره ها و کشورهای جهان از جمله اروپا و آمریکا دست از مسیحیت و یهودیت تحریف شده ای که با ظهور اسلام عمر آنها پایان رسیده بود بر خواهند داشت و مسلمان شده یا کافر خواهند دید.

شیخ مفید از علی بن عقبه از پدرش نقل کرده است که درباره عصر ظهور روایت شده است: لم یبق اهل دین حتی یظهروا الاسلام و یعترفوا بالایمان^{۷۹}. اهل هیچ دینی باقی نماند تا این که اظهار اسلام نموده آن رابه پذیرند و بر ایمان به پیامبر اسلام اعتراف نمایند. در این روایت نیز از نابودی اهل هر آیینی جز اسلام در عصر ظهور خبر داده شده است.

برقراری حکومت جهانی

در تاریخ زندگانی بشر هیچ گاه حکومت واحد جهانی برقرار نشده است. نوآوری بزرگ انقلاب مهدوی تشکیل حکومت جهانی است. دولت حضرت مهدی علیه السلام جهانی خواهد بود و رهبری و زمامداری و حکومت و نفوذ سیاسی آن حضرت نامحدود و فراگیری باشد.

بر اساس احادیث متعدد از معصومین علیهم السلام نفوذ سیاسی حضرت قائم علیه السلام سراسر دنیا را خواهد گرفت و وعده الهی در جهانی شدن اسلام با حکومت اسلامی جهانی مهدوی تحقق خواهد یافت^{۸۰}. در آستانه ظهور «ندای آسمانی الهی» دعوت به پیروی از حضرت قائم علیه السلام راهمه مردم جهان خواهند شنید. این صدای روح الامین جبرئیل که حضرت مهدی را معرفی می نماید هراسانی به زبان خویش می شنود^{۸۱} و به بیان امام باقر علیه السلام هر کس در شرق و غرب جهان است می شنود^{۸۲} و به گزارش امام صادق علیه السلام ثقلین (جن وانس) و خافقین (شرق و غرب)^{۸۳} و حتی دختران جوان در سراپرده ها و اهل مشرق و مغرب^{۸۴} می شنوند و به نقل امام رضا علیه السلام از دور و نزدیک و جمیع اهل زمین می شنوند^{۸۵}. این صوت فراگیر جهانی در آغاز ظهور حضرت مهدی علیه السلام راهنمای تشکیل حکومت جهانی مهدوی خواهد بود.

پیامبر اعظم حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم در معرفی امامان فرموده اند: آخرهم القائم الذی یفتح الله تعالی ذکره، علی یدیه مشارق الارض و مغاربها^{۸۶}. آخرین امام، حضرت قائم است که خدای متعال باستان او شرق و غرب جهان را فتح خواهد نمود.

امام علی علیه السلام درباره حدود حکومت حضرت مهدی علیه السلام فرمودند: یملک ما بین الخافقین^{۸۷}. بین شرق و غرب را مالک می گردد.

امام باقر علیه السلام در تفسیر سخن خدا «قل جاء الحق و زهق الباطل^{۸۸}». بگو: حق آمد و باطل نابود شد» فرموده اند: اذا قام القائم ذهبت دوله الباطل^{۸۹}. زمانی که قائم قیام کند دولت باطل نابود شود.

همچنین امام باقر علیه السلام در تفسیر سخن خداوند «الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلاه و اتوا الزکاه و امروا بالمعروف و نهوا عن المنکر و الله عاقبه الامور^{۹۰}». آنان که اگر در زمین به آنان فرمانروایی دهیم، نماز برپا می دارند و زکات می دهند و امر به معروف و نهی از منکر می نمایند و فرجام کارها در اختیار خداست» فرمودند: هذه الآیه نزلت فی المهدی و اصحابه یملکهم الله مشارق الارض و مغاربها و یظهر بهم الدین حتی لایری اثر من الظلم و البدع^{۹۱}. این آیه درباره مهدی و اصحاب اوست، خداوند آنان را مالک شرق و غرب زمین می گرداند و با آنان دین را پیروز و حاکم می گرداند تا اثری از ظلم و بدعت هادیده نشود.

امام باقر و صادق علیهما السلام درباره سخن خداوند: «و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون^{۹۲}». البته در زبور پسر از تورت توستیم که زمین را بندگان شایسته مابه ارث خواهند برد» فرمودند: القائم علیه السلام و اصحابه^{۹۳}. وارثان زمین قائم علیه السلام و اصحاب او خواهند بود.

امام باقر و صادق و سجاد علیهم السلام در تفسیر سخن خداوند «وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض^{۹۴}». خدایه کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام دهند و وعده داده است که قطعاً آنان را در زمین جانشین خواهد ساخت» فرموده اند: منظور مهدی آل محمد علیهم السلام و یاران او هستند^{۹۵}.

محمد بن مسلم گفته است شنیدم امام باقر علیه السلام درباره حکومت و دولت قائم علیه السلام فرمودند: ببلغ سلطانه المشرق والمغرب^{۹۶}. قدرت امام به مشرق و مغرب زمین می رسد. ابوجارود و جابر ابن یزید جعفی در این باره نقل کرده اند که امام باقر علیه السلام فرمودند: یفتح الله له شرق الارض وغربها^{۹۷}. خداوند برای او شرق و غرب زمین را فتح می نماید.

ابوبصیر از امام صادق در پیرامون حدود فتوحات قائم علیه السلام گزارش می کند: ثم يظهره الله عزوجل فیفتح الله علی یده مشارق الارض ومغاربها^{۹۸}. خداوند او را ظاهر و غالب می گرداند پس بردستانش مشرق و مغرب زمین را فتح می نماید.

امام صادق علیه السلام در حدیث دیگر درباره نقش پرچم رسول خدا در انقلاب مهدوی فرموده اند: ثم ینشر رایه رسول الله اذ نشرها ضاء لها مابین المشرق والمغرب^{۹۹}. پرچم رسول خدا را برافراشته می کند زمانی که آن را برافرازد مابین مشرق و مغرب را برای او روشن می نماید.

ابن دراج نقل کرده شنیدم امام صادق علیه السلام در تفسیر سخن خداوند «قل یوم الفتح لا ینفع الذین کفروا ایمانهم ولا هم ینظرون»^{۱۰۰}. بگوروز پیروزی آنان که کفر ورزیده اند نه ایمانشان برایشان سودمند است و نه به آنان مهلت داده می شود «در معرفی یوم الفتح فرموده اند: یوم تفتح الدنیا علی القائم علیه السلام ولا ینفع احداً تقرب بالایمان مالم یمکن ذلك قبل ذلك مومناً»^{۱۰۱}. روز فتح دنیا بر قائم علیه السلام است و احدی را تقرب او به ایمان ظاهری مادامی که پیش از آن مومن نبوده است سودی نمی رساند.

امام رضا علیه السلام در حدیث معراج از پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم درباره حدود حاکمیت حضرت مهدی علیه السلام نقل کرده که خداوند فرمود: لا ملکته مشارق الارض ومغاربها^{۱۰۲}. او را مالک مشرق و مغرب زمین می گردانم.

تشکیل نخستین حکومت جهانی توحیدی بر پایه اسلام شیعی، نوآوری بزرگ انقلاب مهدوی است. حکومت و دولت حضرت مهدی علیه السلام نامحدود و فراگیر خواهد بود و یک حکومت بر سراسر جهان حاکم خواهد شد و دولت قائم علیه السلام سراسری و بین المللی و بی حدود مرز است.

حکومت جاودان

حضرت ولی عصر ارواحنا فداه حکومتی جهانی تشکیل خواهند داد که نخستین و آخرین حکومت جهانی است. حکومت جهانی حضرت قائم علیه السلام و یارانش، حکومت پایدار و زوال ناپذیری است که تا روز قیامت ادامه خواهد داشت. تمام حکومت هایی که در بخش هایی از زمین استقرار یافته اند موقت بوده اند از بین رفته اند و خواهند رفت ولی در پایان تاریخ حکومت جاودان و بی پایان اسلامی برقرار خواهد شد که هرگز نابود نمی شود. عمر آن حکومت تا پایان عمر دنیا است.

پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم در خطبه غدیر در وصف حضرت مهدی علیه السلام فرموده اند: ألا ان خاتم الائمة من الائمة المهدی... ألا انه الباقی حجه ولاحجه بعده^{۱۰۳}. آگاه باشید خاتم الائمة، قائم المهدی از ماست... آگاه باشید که مهدی حجت باقی و پایدار است و هیچ حجتی پس از او نیست. پیامبر در این خطبه حضرت قائم علیه السلام را آخرین امام برای بشریت و حجت باقی و جاودان که حجتی دیگر در پی او نیست معرفی نموده اند.

پیامبر اعظم در حدیث قدسی معراج از قول خدای متعال دولت پایدار آخرین وصی پیامبر خدا، حضرت مهدی علیه السلام را چنین معرفی نموده اند: لا دیمن ملکه ولا داولن الا یام بین اولیائی الی یوم القیامه^{۱۰۴}. مُلک و قدرت و حکومت مهدی را ادامه می دهیم و حکومت را در روزهای باقی از جهان بین اولیاء خودم تا روز قیامت به گردش در خواهیم آورد.

ابوصادق از امام باقر علیه السلام در معرفی آخرین دولت جهانی چنین می گوید: دولتنا آخر الدّول ولن یبقی اهل بیت لهم دوله الا ملکوا قبلنا لثلاً یقولوا اذار اوسیرتنا: اذاملکنا سرنامثل سیره هولاء وهو قول الله عزوجل: والعاقبه للمتقین^{۱۰۵}. دولت ما آخرین دولت هاست و هیچ خاندانی نمی ماند جز این که پیش از ما به حکومت برسند چون زمانی که سیره ما را دیدند ادعا کنند و نگویند: زمانی که ما بر حکومت برسیم مثل سیره اهل بیت پیامبر رفتار خواهیم کرد، و آن آخرین دولت، همان سخن خداست، که عاقبت و پایان نیک از آن پارسایان است. در این حدیث شریف ضمن تبیین نکته مهمی از فلسفه غیبت، به صراحت دولت جهانی مهدوی را پایان بخش دولت همامی شمارد.

حسن بن هارون گفته است در محضر امام صادق علیه السلام نشسته بودم، معلی بن خنیس پرسید آیا سیره قائم علیه السلام خلاف سیره امام علی علیه السلام است؟ امام فرمود: آری. علت تفاوت سیره علوی و مهدوی این است که علی علیه السلام بامت و دست برداشتن و آزاد کردن همراه بود زیرامی دانست دیگران پس از او بر شیعه او غلبه خواهند یافت وانّ القائم اذا قام سار فیهم بالسیف والسّبی وذلک انه یعلم ان شیعه لم یظهر علیهم من بعده ابداً^{۱۰۶}. و زمانی که قائم قیام کند با شمشیر و اسیر نمودن با دشمنان برخورد خواهد نمود زیرامی داند که شیعه او هرگز پس از او مغلوب نخواهند شد و هیچ کس بر آنان پیروزی نمی گردد.

به حکم احادیث پیامبر و اهل بیت علیهم السلام در پایان دولت های جهان، دولت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تشکیل می گردد که آخرین دولت و حکومت پایانی تاریخ در دنیا است. حکومت قائم علیه السلام پایان حکومت هاست که تاقیامت برپاست و حکومتی پس از آن نخواهد بود و هیچ گاه نابود نمی شود. حکومت جهانی شیعه اهل بیت با دولت قائم علیه السلام پدید می آید و استوار و پایدار خواهد ماند.

نابودی کفر و شرک

کفر و مشرک از آغاز تاریخ ادیان الهی در روی کره زمین پیداشده اند و همواره کفر و شرک در جریان باطل در برابر جریان حق قرار داشته است. نابودی کفر و شرک و کفار و مشرکان در جهان نوآوری الهی دیگر در انقلاب مهدوی است. در عصر ظهور کفر و شرک از زمین زوده خواهد شد و کافران و مشرکان هلاک می گردند. تحقق این حقیقت در احادیث پیامبر و امامان پیش بینی شده است. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم در خطبه غدیریه در موضوع شرک ستیزی حضرت قائم علیه السلام فرموده اند: الاّ انه قاتل کل قبیله من اهل الشرک^{۱۰۷}. آگاه باشید مهدی علیه السلام نابودکننده تمام قبایله های اهل شرک است.

مطابق گزارش ابن عباس از پیامبر خدا حضرت مهدی ظهور می کند و میحکم کافرین^{۱۰۸}. کافران را محو و نابود می کند. امام علی علیه السلام در دستاوردهای انقلاب مهدوی فرموده اند: ویهک الکافر^{۱۰۹}. کافر را هلاک و نابود می نماید.

سلام بن مستنیر از امام باقر علیه السلام در تفسیر سخن خدای متعال «اعلموا ان الله یحیی الارض بعد موتها»^{۱۱۰} بدانید که خدازمین را پس از مرگش زنده می کند «فرمودند: یحییها الله عزوجل بالقائم علیه السلام بعد موتها بموت کفراهلها و الکافر میت»^{۱۱۱}. خداوند به وسیله قائم علیه السلام زمین را پس از مرگش زنده می کند، کافر مرده است و زمین با وجود کافر مرده است و با نابودی کفراهل زمین زنده می شود.

زراره از امام صادق علیه السلام درباره شرک زدایی در انقلاب مهدوی نقل کرده است: دین محمد صلی الله علیه و آله وسلم به همه جا می رسد حتی لایکون شرک علی ظهر الارض^{۱۱۲}. تا شرک بر روی زمین نباشد و زوده گردد.

معاویه دُهنی از امام صادق علیه السلام در تفسیر سخن خدا «يعرف المجرمون بسيماهم فيؤخذ بالنواصي والاقدام»^{۱۱۳}. گنهکاران از سیمایشان شناخته می شوند پس موهای جلوی سروپاهای شان گرفته می شود» نقل می کند: لوقام قائمنا اعطاه الله السيماء فيامر بالكافر فيؤخذ بنواصيهم واقدامهم ثم يخبط بالسيف خبطاً^{۱۱۴}. اگر قائم ماقیام کند خداوند به او سیماعطا می فرماید (کافران باسیمای شان شناخته می شوند) پس درباره کافر فرمان دهد سپس موهای جلوی سروپاهای شان را گرفته و با شمشیر کتک شدیدی زده تا بمیرند.

ابو بصیر گفته است امام صادق علیه السلام در نابودی کافر و مشرک در عصر ظهور فرمودند: فاذا خرج القائم لم يبق كافرين الاكبره ولا مشرك بالامام الا كره خروجه حتى لو كان كافرا ومشركا في بطن صخره لقاتل: يامومن في بطنی كافر فاكسرنی واقتله^{۱۱۵}. زمانی که قائم علیه السلام قیام کندهیج کافره خدای بزرگ و مشرکی نمی ماند جز این که خروج امام را خوش نمی دارد تا این که اگر کافر و مشرکی در دل صخره ای باشد می گوید: ای مومن! در دل من کافری است مرا بشکن و او را بکش!

ابن بکیر گفته است امام موسی بن جعفر علیه السلام فرموده اند: زمان ظهور حضرت مهدی علیه السلام، اسلام بر کافران شرق و غرب جهان عرضه می گردد اگر اسلام نیاوردند گردن آنان زده شده و نابودی شوند^{۱۱۶}. امام رضاعلیه السلام ظهور حضرت قائم علیه السلام را رحمت برای مومنان و عذاب برای کافران شمرده اند^{۱۱۷}. عبدالعظیم حسنی نیز از امام جواد علیه السلام نقل کرده که درباره کفرزایی در انقلاب مهدوی فرموده اند: لكن القائم الذی يطهر الله عزوجل به الارض من اهل الكفر والجهود^{۱۱۸}. قائم علیه السلام رهبری است که خدای عزوجل به وسیله او زمین را از کفر و انکار پاک می گرداند.

مطابق گزارش احادیث معصومین علیهم السلام در سرانجام تاریخ در عصر ظهور قائم علیه السلام شرک و کفر از روی زمین زوده شده و هیچ مشرک و کافری زنده نخواهد ماند و تمام کفار و مشرکان نابودی گردند و ریشه کفر و شرک از بین می رود.

نابودی بت پرستی

علاوه بر کفر و شرک که در عصر ظهور نابودی گردد تمام انواع بت پرستی نیز از بین می رود و اثری از بت پرستی هان نخواهد ماند و این نوآوری در انقلاب مهدوی بارهبری حضرت قائم علیه السلام روی خواهد داد. لات و عززی بت های بزرگ عرب را حضرت مهدی علیه السلام می سوزاند. پیامبر خدا در این باره فرمود: فيخرج اللات والعززی طریین فیحرقهما^{۱۱۹}. مهدی علیه السلام لات و عززی را تروتازه بیرون آورده و آتش می زند.

محمد بن مسلم ثقفی گفته است شنیدم امام باقر علیه السلام در زمینه سرنوشت بت پرستی در عصر ظهور فرموده اند: فلا یبقی فی الارض معبود دون الله من صنم او وثن وغيره الا وقعت فیه نار فاحترق^{۱۲۰}. پس هیچ معبودی غیر از خدا از انواع بت هان نخواهد بود جز این که آتشی در آن افتد و بسوزد.

ابو بصیر نیز از امام صادق علیه السلام گزارش کرده است: لا تبقی فی الارض بقعه عبد فیها غیر الله عزوجل الا عبد الله فیها^{۱۲۱}. در زمین بقعه ای که در آن غیر خدا عبادت شود نماند جز این که تبدیل به جایگاهی شود که خداوند در آن عبادت گردد.

بقیه الله، حجت و امامت جهانی الهی

حضرت مهدی علیه السلام بقیه الله و آخرین امام و حجت جهانی پروردگار متعال است. نمایندگان خدا و انبیاء و اوصیاء الهی برخی حجت بر یک منطقه و راهنمای قوم و ملتی خاص بوده اند. اما پیامبر اسلام و اوصیاء ایشان، همه حجت های جهانی و بین المللی اند. حضرت قائم علیه السلام، آخرین امام معصوم و آخرین وصی پیامبر و ذخیره انبیاء الهی است که بقیه الله و حجت جهانی است.

جابر بن عبدالله انصاری صحابی مشهور و موثق پیامبر برای تبریک میلاد امام حسن علیه السلام خدمت حضرت فاطمه سلام الله علیها رسیده است و صحیفه ای را نزد آن حضرت دیده است و شناسنامه ائمه را در این صحیفه الهی فاطمیه مشاهده نموده و گزارش کرده است در آن صحیفه درباره حضرت مهدی آمده است: ابوالقاسم محمد بن الحسن، هو حجه الله تعالی علی خلقه القائم^{۱۲۲}. ابوالقاسم محمد فرزند حسن، او حجت قائم خدای متعال بر خلق اوست. پیامبر خدا در خطبه غدیریه نیز حضرت مهدی را حجت باقی و پایدار و حجت جهانی که پس از او حجتی نیست نامیده اند^{۱۲۳}.

امام علی علیه السلام از پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم نقل کرده که درباره ندای الهی در آستانه ظهور فرموده اند: و منادینادی: هذا المهدی خلیفه الله فاتبعوه^{۱۲۴}. منادی فریاد می زند: این مهدی جانشین خداست پس از او پیروی کنید.

محمد بن مسلم گفته است شنیدم امام باقر علیه السلام درباره جایگاه ظهور و نخستین سخنان حضرت مهدی علیه السلام فرمودند: اذا خرج اسند ظهره الی الکعبه... و اول ما ینطق به هذه الآیه: بقیه الله خیر لکم ان کنتم مومنین. ثم یقول: انابقیه الله فی ارضه^{۱۲۵}. زمانی که قیام کند به کعبه تکیه داده و نخستین سخنی که می گوید آیه است: بقیه الله برای شما بهتر است اگر مومن باشید. سپس می فرماید: من بقیه الله در زمینم!

امام صادق علیه السلام در گفتگوی با مفضل بن عمر، حضرت مهدی علیه السلام را حجه الله نامیده^{۱۲۶} و به عمران بن داهر فرموده اند به حضرت مهدی باید چنین سلام کرد: السلام علیک یا بقیه الله ثم قرا بقیه الله خیر لکم^{۱۲۷}. سلام بر تو ای بقیه الله! سپس آیه ی بقیه الله بهتر برای شما بهتر است را قرائت نمود.

امام رضا علیه السلام درباره ندای آسمانی در آغاز ظهور فرموده اند: ینادی مناد من السماء یسمعه جمیع اهل الارض بالدعاء الیه یقول: الا ان حجه الله قد ظهر عند بیت الله فاتبعوه فان الحق معه وفیه^{۱۲۸}. منادی از آسمان فریاد می زند مردم را به سوی مهدی فراخواند همه زمینیان صدای او را می شنوند، می گوید: آگاه باشید حجت الله در نزد بیت الله ظهور کرد پس از او پیروی کنید همانا حق با او و در اوست.

به نقل امام رضا علیه السلام در گزارش پیامبر اکرم از گفتار خداوند در معراج، حضرت مهدی علیه السلام، آخرین وصی، آخرین خلیفه، آخرین ولی و برگزیده خداوند و آخرین حجت الهی بر مردم جهان است که برای پیروزی و حاکمیت دین و اعلاء کلمه الله و پاک نمودن زمین از دشمنان خدا خواهد آمد^{۱۲۹}.

مطابق احادیث معصومین علیهم السلام حضرت مهدی علیه السلام بقیه الله و امام و حجت جهانی است که همزمان بانندای آسمانی و سخنان خود از مسجد الحرام به جهانیان معرفی می گردد و تنها حجت الهی است که توفیق نهایی و کامل دارد و توحید را بر سراسر جهان حاکم می نماید.

نابودی ظلم در جهان

ظلم در تاریخ زندگانی بشر از حضرت آدم علیه السلام تا امروز وجود داشته و هیچ گاه از بین نرفته است. از دستاوردهای بزرگ انقلاب مهدوی، نوآوری حضرت مهدی علیه السلام در نابودی کامل ظلم در سراسر زمین و در همه کشورها و شهرهای جهان است. از آرمان های بزرگ انبیاء الهی و اوصیای آنان و مجموعه بشریت در زندگانی اجتماعی سیاسی از بین بردن ظلم و نابودی ستم بوده است این هدف مقدس در انقلاب شکوهمند مهدوی در حد نهایی و کامل تحقق خواهد یافت. هیچ یک از پیامبران و اوصیای آنان حتی پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله وسلم و امام علی علیه السلام توفیق نیافتند ظلم را در مقیاس جهانی از بین ببرند تنها در عصر ظهور مهدی علیه السلام این نوآوری در نابودی ستم در سراسر جهان روی خواهد داد.

امام علی علیه السلام فرموده اند: در هنگام قیام حضرت مهدی علیه السلام خداوند زمین را از ستمگران پاک می کند.^{۱۳۰}

جابر بن یزید جعفی از امام باقر علیه السلام درباره ظلم ستیزی حضرت مهدی علیه السلام چنین می گوید: فیبعث المهدي جنوده الى الآفاق ويميت الجور واهله^{۱۳۱}. مهدی علیه السلام سپاهیان را به سراسر جهان می فرستد و ستم و اهل ستم را نابود کرده و می میراند.

ابوجارود از امام باقر علیه السلام نقل کرده است که درباره سرانجام ظلم ستیزی حضرت مهدی و یارانش فرموده اند: یمیت الله به واصحابه البدع والباطل کما مات السفیه الحق حتی لایری اثر من الظلم^{۱۳۲}. خداوند همان طور که سفیهان حق را نابود کرده بودند، با مهدی و اصحابش بدعت ها و باطل را می میراند و نابود می کند تا این که اثری از ظلم مشاهده نشود.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام درباره دستاورد انقلاب مهدوی، چنین می گوید: ویطهر الارض من کل جور و ظلم^{۱۳۳}. زمین را از هر گونه ظلم و ستمی پاک می گرداند.

به گزارش شیخ مفید علی بن عقبه از پدرش روایت کرده است: اذ اقام القائم حکم بالعدل و ارتفع فی ایامه الجور^{۱۳۴}. زمانی که قائم علیه السلام قیام نماید به عدالت حکم کند و دوران او ستم برداشته شود.

امام رضا علیه السلام ظهور حضرت مهدی علیه السلام را عامل لعنت و هلاکت و نابودی ستمگران شمرده اند^{۱۳۵}. حسین بن خالد نیز از امام رضا علیه السلام دستاوردهای قیام قائم علیه السلام نقل می کند: یطهر الله به الارض من کل جور و یقده سهمان کل ظلم^{۱۳۶}. خداوند با او زمین را از هر گونه جور و ظلمی پاک نماید و مقدس گرداند.

طابق گزارش صریح و روشن احادیث معصومین علیهم السلام با ظهور حضرت مهدی علیه السلام زمین از ظلم پاک شده و ستم نابود می گردد و هیچ اثری از ظلم مشاهده نخواهد شد و با مرگ ظلم در سراسر زمین، نوآوری شگفت انگیز بزرگی روی خواهد داد.

برقراری عدل جهانی

همه پیامبران الهی برای برقراری قسط و عدالت اجتماعی برانگیخته شده اند^{۱۳۷} ولی در هیچ زمانی این هدف مقدس در سطح جهانی تحقق نیافته است، تنها در عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام عدالت در سراسر گیتی برقرار خواهد شد. برپایی عدالت کامل در سراسر جهان، بزرگ ترین نوآوری در انقلاب جهانی حضرت مهدی علیه السلام است. مشهورترین امتیاز انقلاب جهانی مهدوی برقراری عدل جهانی است. پُرشدن سراسر زمین و مملو و انباشته شدن جهان از عدالت، نوآوری بارزی است که در عصر ظهور تحقق خواهد یافت. این حقیقت بارها در سخنان رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و امامان علیهم السلام یادآوری گردیده است. جمله زیبای «یمالا الارض قسطاً و عدلاً» که خبر از حاکمیت قسط و عدل بر سراسر جهان می دهد و نابودی کامل ظلم و برقراری عدالت در حکومت و دولت جهانی حضرت مهدی علیه السلام را آشکار می نماید بارها و بارها در حدی از جانب معصومین علیهم السلام در وصف حضرت قائم علیه السلام به کار رفته است که می توان آن را متواتر دانست. این تعبیر ارزشی و پرمحتوا مکرراً از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم^{۱۳۸} و امام علی علیه السلام^{۱۳۹} و امام حسین علیه السلام^{۱۴۰} و فاطمه الزهراء علیها السلام^{۱۴۱} و امام باقر علیه السلام^{۱۴۲} و امام صادق علیه السلام^{۱۴۳} و امام موسی بن جعفر علیه السلام^{۱۴۴} و امام رضا علیه السلام^{۱۴۵} و امام جواد علیه السلام^{۱۴۶} و امام هادی علیه السلام^{۱۴۷} و امام حسن عسکری علیه السلام^{۱۴۸} نقل شده است.

امام باقر علیه السلام فرموده اند: اذ اقام قائم اهل البيت قسّم بالسویّه و عدل فی الرعیّه^{۱۴۹}. زمانی که قائم اهل بیت قیام کند ثروت را مساوی تقسیم نماید و در رعیت عدالت را برپا کند.

فضیل از امام صادق علیه السلام نقل کرده که درباره عدل گستری حضرت مهدی علیه السلام فرمودند: اماوالله لیدخلنّ علیهم عدله اما والله لیدخلن علیهم عدله جوف بیتهم کمایدخل الحرّوالقرّ^{۱۵۰}. به خدا سوگند مهدی علیه السلام عدل خود را در دل خانه هاشان وارد می نماید همان طور که گرمای سرما وارد می شود. هشام بن سالم از امام صادق علیه السلام درباره عدالت بر ترونیهای حضرت مهدی علیه السلام چنین می گوید: ظهور حضرت مهدی فرامی رسد مگر هر صنف و قشری از مردم به حکومت برسند و امتحان بدهند تا در عصر ظهور کسی ادعا نکند اگر به حکومت می رسیدیم عدالت را برقرار می کردیم سرانجام حضرت قائم علیه السلام به حق و عدل قیام می کند^{۱۵۱}.

به بیان امام صادق و امام موسی بن جعفر علیهما السلام، حضرت مهدی علیه السلام زمین را با عدالت پس از جو رزنده می گرداند^{۱۵۲}.

امام رضا علیه السلام درباره عدالت طلبی حضرت مهدی علیه السلام فرمودند: وضع میزان العدل بین الناس فلا یظلم احدٌ احداً^{۱۵۳}. میزان عدالت را بین مردم می نهد پس احدی به احدی ستم نمی کند. مطابق احادیث متواتر معنوی بلکه لغوی، قائم آل محمد علیهم السلام، عدل جهانی را برقراری نماید و آرمان همه انبیاء و اوصیای الهی را تحقق می بخشد و بانوآوری در زنده کردن زمین با عدل و قسط و پیروزی نهایی عدالت و ایمان، مردم سراسر جهان را به رستگاری و سعادت می رساند.

نابودی شیطان

شیطان زمانی که از درگاه الهی رانده شد تلاش در راه گمراهی بشر را آغاز کرد و این تلاش پیوسته ادامه دارد تا قائم آل محمد علیهم السلام ظهور کند. هیچ کس نتوانسته است شیطان را نابود کند و به دست حضرت مهدی علیه السلام نوآوری بزرگ «مرگ و نابودی شیطان» رخ خواهد داد.

امام هادی علیه السلام در تبیین معنای شیطان رجیم فرمودند: معنی الرجیم انه مرجوم باللغن، مطرود من مواضع الخیر، لایذکره مومن اللعنه وان فی علم الله السابق انه اذا اخرج القائم لایبقی مومن فی زمانه الا رجمه بالحجاره، کماکان قبل ذلک مرجوماً باللغن^{۱۵۴}. معنای رجیم این است که شیطان رانده شده و رجم شده بالعت و طرد شده از جایگاه های خیر است، هیچ مومنی او را به یاد نیآورد جز این که او را لعن کند و در علم الهی است زمانی که قائم علیه السلام قیام کند هیچ مومنی در زمان او نمی ماند جز این که شیطان را با سنگ رجم کند همان طور که پیش از آن بالغن رجم شده بود. بر طبق این حدیث در عصر ظهور، مومنان علاوه بر لعنت شیطان او را با سنگ رجم می کنند سرانجام این نوآوری در رجم شیطان مرگ و نابودی شیطان خواهد بود.

جابر بن یزید جعفی گفته است امام باقر علیه السلام در تفسیر سخن خدا «واللیل اذا یغشی»^{۱۵۵} سوگند به شب زمانی که بپوشاند» فرمود: دوله ابلیس الی یوم القیامه و هو یوم قیام القائم علیه السلام. منظور دولت ابلیس است تا روز قیامت و روز قیامت روز قیام قائم علیه السلام است. و در تفسیر «والنهار اذا تجلّی»^{۱۵۶} سوگند به روز زمانی که جلوه نماید» فرمود: هو القائم اذا قام^{۱۵۷}. او حضرت قائم علیه السلام است زمانی که قیام نماید. بر طبق این حدیث شب تاریک قدرت و سلطه ابلیس با ظهور حضرت مهدی علیه السلام پایان می یابد و قیام قائم علیه السلام روز قیامت برای ابلیس است.

وهب بن جمیع گفته است از امام صادق علیه السلام درباره سخن ابلیس که گفت: «ربّ فانظرنی الی یوم یبعثون قال فانک من المُنظرین الی یوم الوقت المعلوم»^{۱۵۸} پروردگارا، پس مرا تا روزی که برانگیخته می شوند مهلت ده. گفت: پس تو از مهلت داده شده گانی، تا روز وقت معین» از امام سوال کردم. امام پاسخ داد: گمان می کنی روز برانگیخته شدن مردم روز قیامت است؟ خیر و لکن الله عزوجل انظره الی یوم یبعث الله عزوجل قائمنا فاذا بعث

الله عزوجل قائمنا فیاخذ بناصيته ويضرب عنقه فذلک يوم الوقت المعلوم^{۱۵۹}. خداوند تاروژی که قائم ما را برانگیزد به شیطان مهلت داد پس زمانی که خداوند قائم ما را برانگیزد موی جلوی سر او را می گیرد و گردنش را می زند آن روز وقت معلوم است.

اسحاق بن عمار نیز همین سوال را از امام سجاد علیه السلام پرسیده است و امام زین العابدین علیه السلام فرموده اند: الوقت المعلوم يوم قيام القائم فاذا بعثه الله كان في المسجد الكوفة وجاء ابليس حتى يجثو على ركبتيه فيقول: يا ويلاه من هذا اليوم، فياخذ بناصيته فيضرب عنقه فذلک يوم الوقت المعلوم منتهی اجله^{۱۶۰}. وقت معلوم، روز قیام قائم علیه السلام است پس زمانی که خداوند قائم را برانگیزد ابلیس در مسجد کوفه آمده بر دوزانوشسته می گوید: وای از این روز! پس قائم علیه السلام موی جلوی سر او را گرفته و گردنش را می زند، پس آن روز، روز وقت معلوم نهایت اجل ابلیس است.

مطابق احادیث معصومین علیهم السلام در عصر ظهور، مردم علاوه بر لعنت شیطان به اوسنگ می زنند و «وقت معلوم» و پایان مهلت شیطان، عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام است، در آن زمان «شیطان کشی» که نوآوری بزرگ در انقلاب مهدوی است روی می دهد و شیطان و ابلیس به دست مبارک حضرت مهدی علیه السلام کیفر می بیند و گردن زده می شود و جهان از شرّ او نجات می یابد و مردم آزاد می گردند. شیطان مظهر نافرمانی پروردگار و فرماندهی فساد، جنایت، غارت، خیانت، دزدی، زنا، ربا، شراب خواری، آدمکشی، فریب کاری، زشتی ها و منکرات است و نابودی شیطان از منتفی شدن مظاهر و گفتار و رفتار شیطانی در عصر ظهور خبر می دهد. بنا بودی شیطان و رجم مظاهر شیطانی، ارزش های الهی و انسانی استقرار همه جانبه و کامل خواهد یافت.

امنیت جهانی

انسان ها همیشه از ناامنی وحشت داشته اند و ناامنی همواره مردم را نگران می کند و آزاری دهد. آرامش، امنیت و آسایش محبوب همه مردم جهان است. برقراری امنیت برای بندگان خدا در جهت انجام وظایف الهی خویش و رسیدن به رشد و کمال و سعادت از اهداف انبیاء و اوصیاء آنان است اما هیچ گاه امنیت در سطح و مقیاس جهانی تحقق نیافته است. برقراری امنیت جهانی پایدار در سراسر کره زمین از دستاوردهای مقدس انقلاب جهانی مهدوی و نوآوری برجسته و شگفت انگیزی است که به دست حضرت مهدی علیه السلام شکل خواهد گرفت. پیامبر خدا حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم درباره حدود جغرافیایی امنیت مهدوی فرموده اند: بیسطة فی المغرب و المشرق الامن من کرامه الحجه بن الحسن علیهما السلام حتی یرتع الاسد مع الغنم و النمر مع البقر و الذئب و الغنم و تلعب الصبيان مع الحيات^{۱۶۱}. امنیت از کرامت حجه بن الحسن علیهما السلام در مغرب و مشرق گسترش می یابد به گونه ای که شیر با گوسفند، و پلنگ با گاو، و گرگ و گوسفند با هم می گردند و می چرخند و بچه ها با مادرها بازی می کنند.

امام علی علیه السلام درباره برقراری امنیت میان درندگان در عصر ظهور فرموده اند: تصطلح فی ملکه السباع^{۱۶۲}. در حکومت مهدی درندگان با هم آشتی و سازش می نمایند.

درباره امنیت جهانی در عصر ظهور نیز ایشان فرموده اند: لو قد قام قائمنا نزلت السماء قطرها و اصطاحت السباع و البهائم، حتی تُمسی المراه بین العراق و الشام و لا یهیجها سبع و لا تخافه^{۱۶۳}. اگر قائم ماقیام کند آسمان بارانش را فرو فرستد و درندگان و چهارپایان سازش و آشتی کنند و در آرامش با هم زندگی نمایند تا این که زن در شب بین عراق و شام سیر کند و درنده ای او را به هیجان نیورد و نترساند.

ابن عباس صحابی پیامبر خدا درباره عصر ظهور قائم علیه السلام گفته است: لا یبقی صاحب مله الا صار الی الاسلام حتی تامن الشاه من الذئب و البقر من الاسد و الانسان من الحیه و... وذلک عند قیام القائم^{۱۶۴}. هیچ صاحب

ملتی نمی ماند جز این که اسلام آورده و مسلمان گردد تا گوسفند از گریه، و گاو از شیر، و انسان از مادر امنیت قرار گیرد... این در هنگام قیام قائم است.

قتاده گفته است: المهدی خیر الناس... یطفی الله به الفتنة العمیاء و یامن الارض حتی ان المرأه لتجیح فی خمس نسوه و مامعهن رجل لا تتقی شیئاً^{۱۶۵}. مهدی بهترین مردم است... خداوند با او فتنه کور را خاموش کند و زمین را امن گرداند تا این که زنی همراه پنج زن حج کند و با آنان مردی نباشد از چیزی پروا نکنند و نترسند. امام باقر علیه السلام درباره کیفیت دستاوردهای امنیتی انقلاب مهدوی فرموده اند: یقاتلون والله حتی یوحّد الله و لا یشرک به شی و حتی یخرج العجوز الضعیفه من المشرق ترید المغرب لاینها احد اولاً یوذیها احد^{۱۶۶}. به خدا سوگند می جنگند تا توحید برقرار و هیچ کس شرک نرزد و تا این که پیرزن ضعیفی بتواند از مشرق از خانه خارج شود و اراده مغرب کند و احدی او را باز ندارد و نهی نکند، یا احدی او را آزار ندهد.

علی بن عقبه صحابی امام صادق علیه السلام از پدرش از امام معصوم درباره امنیت گستری حضرت مهدی علیه السلام چنین گزارش می کند: اَمَنْتَ بِه السُّبُل^{۱۶۷}. راه ها با قیام قائم علیه السلام امنیت یابد. امام سجاده علیه السلام و به نقل ابوبصیر و عبدالله بن سنان امام صادق علیه السلام در تفسیر سخن خدا «ولیبذلنهم من بعد خوفهم اَمناً»^{۱۶۸}. قطعاً ترس آنان رابه امنیت تبدیل خواهد نمود» فرموده اند: آیه درباره قائم و اصحابش نازل شده و منظور ظهور قائم علیه السلام است.

امام صادق علیه السلام درباره برقراری امنیت در راه هادعصر ظهور به کسی که از دستاوردهای ظهوری خبر بود در آرزوی ظهور نبود فرمودند: سبحان الله اَمَاتِ حَبَّ ان یظہر العدل و یامن السبل و ینصف المظلوم؟^{۱۶۹}. منزه و پاک است خداوند! دوست نداری که عدل آشکار شود و راه ها امن گردد و انتقام مظلوم گرفته شود؟

ابوبکر حضرمی نقل کرده امام صادق علیه السلام در تفسیر کلام خدا «وَمَنْ دَخَلَهُ کَانَ اَمِناً»^{۱۷۰}. هر که وارد آن شود در امان است» فرموده اند: فَمَنْ بَايَعَهُ وَ دَخَلَ مَعَهُ وَ مَسَحَ عَلٰی يَدِهِ وَ دَخَلَ فِي عَقْدِ اصْحَابِهِ کَانَ اَمِناً^{۱۷۱}. هر کس با قائم علیه السلام بیعت نماید و با او وارد شود و بر دست او مسح کند و در اصحاب او در آید در امنیت خواهد بود.

در عصر ظهور و در ولایت حضرت مهدی علیه السلام امنیت، آرامش و آسایش همه جانبه برقراری گردد و سازگاری انسان، حیوان و طبیعت در سطح عالی روی خواهد داد و درندگان و حیوانات با هم در کمال آرامش زندگی می نمایند. در میان انسان هانیز در سراسر جهان امنیت حاکم خواهد شد، در راه ها و کشورهای و شهرهای جهان امنیت حقیقی استقرار می یابد و در پرتو آن همه مردم حتی پیرزنان بی ترس و نگرانی از آزار دیگران از شرق به غرب عالم سفر می نمایند. این امنیت الهی میان موجودات جهان در سراسر زمین، دستاوردهای بزرگ انقلاب مهدوی و نوآوری شگفت انگیز قائم آل محمد علیهم السلام است.

عمران تمام زمین

در عصر ظهور، سراسر جهان آباد خواهد شد و همه خرابی ها از بین می رود و همه جا آباد می گردد. عمران تمام زمین در حدی که هیچ نقطه خراب و آباد نشده ای باقی نماند یکی از دستاوردهای قیام و انقلاب مهدی است. محمد بن مسلم ثقفی از امام باقر علیه السلام این نوآوری انقلاب مهدوی را چنین گزارش کرده است: فلا یبقی فی الارض خراب الا قد عمر^{۱۷۲}. در زمین هیچ ویرانی و خرابی نماند جز این که قطعاً آباد گردد.

این حدیث با تاکید خبر از عمران و آبادی همه خرابی ها و ویرانی های زمین در عصر ظهور می دهد. روشن است عمران و آبادی خرابی هابه یک شهر، کشور و قاره اختصاص ندارد بلکه سراسری و همه جایی خواهد بود و این نوآوری بزرگ بارهبری حضرت مهدی علیه السلام پدید می آید.

توزیع برابر ثروت جهانی

هیچ گاه درجهان همانند عصر ظهور حضرت مهدی علیه السلام همه اموال و ثروت دنیا در اختیار امام معصوم علیه السلام برای تقسیم قرار نداشته است. در اختیار گرفتن ثروت جهانی و تقسیم مساوی ثروت میان مردم جهان از دستاوردهای بزرگ انقلاب مهدوی است و همین برقراری مساوات کامل میان انسان ها در امر ثروت از نوآوری های حضرت قائم علیه السلام است.

ابوسعید خدری از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم نقل کرده است: یحیی المال حیثاً لایعدّه عدّاً یملا الارض عدلاً^{۱۷۳} مال و ثروت رامی ریزد و نمی شمارد و زمین را از عدالت پر می کند. معمر بن قتاده از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم گزارش می کند: انه یتخرج الکنوز و یقسّم المال^{۱۷۴}. گنج ها را استخراج می نماید و مال را تقسیم می کند.

در حدیث دیگر پیامبر اعظم درباره نعمت بی نظیر امت در عصر ظهور فرموده اند: تتنعم امتی من المهدی نعمه لم ینعموا مثلها قط، ترسل السماء علیهم مدراراً و لا تدع الارض شیئاً من النبات الا اخرجته و المال کدوس یقوم الرجل یقول یا مهدی اعطنی فیقول خذ^{۱۷۵}. اتمم از مهدی به نعمتی می رسد که هرگز به نعمتی همانند آن نرسیده است، آسمان بر آنان باران پر برکت و پر بارمی فرستد و زمین چیزی از گیاه را وانمی گذارد جز این که می رویاند و مال فراوان و روی هم انباشته است، مرد به امام عرض می کند: ای مهدی! عطا فرما و امام می فرماید: بگیر! در حدیث دیگر پیامبر خدا، زندگانی در عصر ظهور را بهترین زندگانی شمرده و فرموده اند: تعیش امتی فی زمانه عیش لم تعشه قبل ذلک فی زمان قط^{۱۷۶}. اتمم در زمان مهدی به گونه ای زندگی می کند که پیش از آن در هیچ زمانی چنان زندگی نداشته است.

در حدیث دیگر درباره نعمت در عصر ولایت مهدی علیه السلام فرمودند: تنعم امتی فی ولایته نعمه لم ینعموا مثلاً^{۱۷۷} اتمم در ولایت او به نعمتی می رسند که هیچ گاه به مثل آن نعمت نرسیده اند. ابوسعید خدری در حدیث دیگر در پیرامون نحوه تقسیم مال در عصر ظهور از قول پیامبر اکرم چنین می گوید: یقسّم المال صحاحاً قلنا و ما الصحاح؟ قال بالسویّه بین الناس فیما لله قلوب امه محمد صلی الله علیه وآله وسلم غنی و یسعهم عدله^{۱۷۸}. مال را صحاح تقسیم می نماید. گفتیم: صحاح چیست؟ فرمود: مال را به طور مساوی بین مردم تقسیم می کند پس خداوند دل های امت محمد صلی الله علیه وآله وسلم را بی نیاز نموده و عدل او آنان را فرامی گیرد.

امام باقر علیه السلام درباره عطایا و رزق در عصر ظهور فرموده اند: یعطی الناس عطا یا مرتین فی السنه و یرزقهم فی الشهر رزقین و یسوی بین الناس حتی لا تری محتاجاً الی الزکاه و یجی اصحاب الزکاه بزکاتهم الی المحاوِج من شیعه فلا یقبلونها فیصرونّها و یدورون فی دورهم فیخرجون الیهم فیقولون: لا حاجه لنافی دراهمکم. در سال دوم مرتبه به مردم عطا و در ماه دور زق و روزی می دهد و مال را مساوی توزیع می کند و بین مردم مساوات برقراری نماید تا این که نیازمندی به زکات دیده نشود و اصحاب زکات، مالشان را به نزد مستمندان از شیعه مهدی می آورند و پذیرند و در همیان گذاشته و در خانه هاشان می گردانند و به آنان برمی گردانند و می گویند: نیازی به دراهم شما نداریم. در ادامه همین حدیث درباره انباشته شدن و گرد آمدن ثروت دنیا در نزد حضرت قائم علیه السلام فرموده اند: یجتمع الیه اموال اهل الدنیا کلّها من بطن الارض و ظهرها... فیعطی عطاء لم یعط احد قبله^{۱۷۹}. ثروت و اموال همه دنیا از شکم و روی زمین، در نزد او جمع می شود... پس عطایی می دهد که احدی پیش از او عطا نکرده است.

مفضل بن عمر از قول امام صادق علیه السلام بی نیازی مردم در عصر ظهور به دلیل عدالت در توزیع ثروت را چنین گزارش می کند: یطلب الرجل منکم من یصله بماله و یا خذ من زکاته، لا یوجد احد یقبل منه ذلک، استغنی

الناس بمارزقهم من فضله^{۱۸۰}. مردی از شما جستجوی کند کسی را که مالش را به او برساند و زکات او را بگیرد و هیچ کس رانمی یابد که زکات را از او قبول کند، مردم با آن چه خداوند از فضل خود روزی آنان نموده بی نیازی شوند. مطابق این احادیث که پیرامون انقلاب مهدوی صادر شده است، در عصر ظهور قائم علیه السلام، ثروت و اموال سراسر جهان در اختیار آن حضرت قرار می گیرد و امام بزرگ ترین قدرت اقتصادی جهان می گردد و ثروت را به طور مساوی بین همه مردم تقسیم می کند و همه بی نیاز خواهند شد و دیگر هیچ فقیری برای دریافت زکات باقی نخواهد ماند و بنابراین گرد آمدن ثروت نزد امام و توزیع مساوی آن و بی نیازی عموم مردم جهان و پایان فقر و مشکلات مادی، نوآوری بزرگ اقتصادی در انقلاب جهانی مهدوی با دستان مبارک قائم آل محمد علیهم السلام است.

بهترین و بزرگ ترین توسعه اقتصادی در جهان بشری و حداکثر بهره گیری عادلانه بشریت از مواهب زمین در قیام و انقلاب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشیخ روی خواهد داد و این توسعه اقتصادی جهانی در راه پیروزی نهایی صلاح، تقوا، صلح، صداقت، عدالت، عبادت و آزادی معنوی قرار خواهد داشت.

نتیجه گیری

بازنگری مظاهر شکوفایی ها و نوآوری های مهدوی که در این مقاله بیان گردید روشن می شود که انقلاب جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف جامع تمام شکوفایی ها و نوآوری های مادی و معنوی جهانی است و در این بزرگ ترین انقلاب جهانی در پایان تاریخ ادیان توحیدی، با حاکمیت دین اسلام همه انواع شکوفایی ها و نوآوری های خدایسند و مقدس در سطح جهانی روی خواهد داد. گنج ها، معادن و برکات زمین شکوفایی گرد و درندگان زمین و پرندگان آسمان رام و سازگار شده و از او فرمانبرداری می نمایند و خورشید، ماه، ابر، باد و باران با او همکاری می کنند و سراسر دنیا در اوج شکوفایی در خدمت اهداف مقدس الهی حضرت مهدی علیه السلام قرار خواهد گرفت. بدن و روح انسان ها از آفت و بیماری ها پاک شده و تمام استعداد های جسمی و روحی آنان در خدمت انقلاب جهانی مهدوی شکوفایی گرد و مومنان با رهبری قائم آل محمد علیهم السلام و چشم ها و گوش های تیز و عمر طولانی و با عقل و اخلاق کامل و رشد و شکوفایی نهایی دانش، با روحیه عالی و نشاط فراوان در راه تحقق آرمان های انبیاء، اوصیاء و اولیاء الهی در طول تاریخ گام برمی دارند. با این شکوفایی های فراوان و بزرگ در انقلاب مهدوی، نوآوری های شگفت انگیز جهانی روی می دهد. اسلام به سراسر جهان می رسد و جهانیان اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم را می پذیرند و ادیان بشری و ساختگی و ادیان الهی تحریف شده به پایان رسیده و کفر و شرک و بت پرستی در جهان نابود می شود. حکومت جهانی و جاودان واحد بر پایه اسلام به رهبری بقیه الله و حجت و امام جهانی بر تمام قاره ها، کشورها و شهرها برقرار خواهد شد. ظلم در انواع گوناگونش به طور کلی از بین می رود و عدالت جهانی برای همیشه برقرار می گردد. شیطان و مظاهر رفتار شیطانی نابود شده و تمام زمین آباد و ثروت جهانی عادلانه و مساوی توزیع می شود و امنیت جهانی برقرار می گردد.

رهبران انقلاب با در اختیار داشتن آثار مقدس همه انبیاء، اوصیاء و اولیاء پیشین، بایاران بی نظیری که دارند دشمنان اهل بیت علیهم السلام انتقام می گیرد و با سلاح های آسمانی و امدادهای غیبی، پیشرفت های سریع و برق آسایی دارد و جهانیان را به رشد و سعادت می رساند.

والسلام علی من یرحمه الله لذات الحق

- 1 - محمد بن ابراهيم بن جعفر نعماني معروف به ابن ابي زينب، الغيبة، موسسه الاعلمى للمطبوعات، لبنان - بيروت، چاپ اول، ۱۴۰۳ هـ ق - ۱۹۸۳ م، ص ۱۵۴ و ص ۱۵۵.
- 2 - محمد باقر مجلسي، بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار عليهم السلام، موسسه الوفاء، لبنان - بيروت، چاپ سوم، ۱۴۰۳ هـ ق - ۱۹۸۳ م، ج ۵۲، ص ۲۳۰ و ص ۲۳۱.
- 3 - الغيبة النعماني، ص ۱۷۵ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۳۵.
- 4 - الغيبة النعماني، ص ۱۵۳.
- 5 - الغيبة النعماني، ص ۱۵۲.
- 6 - الغيبة النعماني، ص ۱۲۹ و ص ۱۷۶ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۹۴.
- 7 - الغيبة النعماني، ص ۲۲۰.
- 8 - محمد بن نعمان، شيخ مفيد، الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ترجمه هاشم رسولی محلاتی، انتشارات علمیه اسلاميه، تهران، چاپ نوم، بی تا، ج ۲، ص ۳۵۹ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۸.
- 9 - الغيبة النعماني، ص ۲۲۰.
- 10 - الغيبة النعماني، ص ۲۲۱.
- 11 - بحار الانوار، ج ۵۴، ص ۳۳۲.
- 12 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ۲، ص ۳۵۷ و ص ۳۵۸.
- 13 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ۲، ص ۳۶۰.
- 14 - انبياء، آیه ۱۰۵.
- 15 - سيد هاشم بحرانی، البرهان في تفسير القرآن، موسسه الوفاء، لبنان بيروت، چاپ سوم، ۱۴۰۳ هـ ق - ۲۹۸۳ م، ج ۳، ص ۷۵.
- 16 - البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۵.
- 17 - ابو علي فضل بن حسن الطبرسي، مجمع البيان في تفسير القرآن، منشورات مكتبه آيت الله العظمى المرعشي النجفي، ايران - قم، ۱۴۰۲ هـ ق، ج ۴، ص ۶۶ * البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۵.
- 18 - بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۷ * البرهان في تفسير القرآن، ج ۳، ص ۷۵.
- 19 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۹۱ و ص ۳۹۰.
- 20 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۲.
- 21 - سيد هاشم بحرانی، المحجّه فيما نزل في القائم الحجّه عليه السلام، تحقيق وتعليق محمد منير ميلاني، موسسه الوفاء، لبنان - بيروت، چاپ اول، ۱۴۰۳ هـ ق - ۱۹۸۳ م، ص ۲۸.
- 22 - بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۶۶.
- 23 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۳.
- 24 - علاء الدين علي متقي بن حسام الدين الهندي، كنز العمال في سنن الاقوال والافعال، تحقيق محمود عمر الدماطي، منشورات محمد علي بيضون دار الكتب العلميه، لبنان - بيروت، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ ق - ۱۹۹۸ م، ج ۱۴، ص ۱۲۲، حديث ۳۸۶۹۷.
- 25 - كنز العمال في سنن الاقوال والافعال، ج ۱۴، ص ۱۲۲، حديث ۳۸۶۹۸.
- 26 - كنز العمال في سنن الاقوال والافعال، ج ۱۴، ص ۱۲۳، حديث ۳۸۷۰۵.
- 27 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۰.
- 28 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۵.
- 29 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ۲، ص ۳۵۶ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۷.
- 30 - ابو جعفر محمد بن علي بن حسين بن بابويه قمي شنيخ صدوق، كمال الدين وتمام النعمه، موسسه النشر الاسلامي التابعه لجماعه المدرسين بقم المشرفه، چاپ اول، ۱۴۰۵ هـ ق - ۱۳۶۳ هـ ش، ج ۲، ص ۳۶۹.
- 31 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ۲، ص ۶۷۳ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۷.
- 32 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ۲، ص ۶۷۴ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۸.
- 33 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۹۱.
- 34 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ۲، ص ۳۶۹.
- 35 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۸.
- 36 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۹۰.
- 37 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ۱، ص ۲۵۶ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۲.
- 38 - كنز العمال في سنن الاقوال والافعال، ج ۱۴، ص ۱۲۲، حديث ۳۸۶۹۷.
- 39 - كنز العمال في سنن الاقوال والافعال، ج ۱۴، ص ۱۲۳، حديث ۳۸۷۰۵.
- 40 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۰.
- 41 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳.
- 42 - الغيبة النعماني، ص ۲۱۷ * بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۴.
- 43 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۵.
- 44 - ابو الفضل جمال الدين محمد بن مكرم ابن منظور، لسان العرب، نشر ادب الحوزه، قم، چاپ اول، ۱۴۰۵ هـ ق - ۱۳۶۳ هـ ش، ج ۱۳، ص ۵۲۰ * فخر الدين طريحي، مجمع البحرين، تحقيق احمد حسيني، المكتبه المرتضويه، تهران، ج ۶، ص ۲۵۴ * سعيد خوري شرتوني لبناني، اقرب الموارد في فصيح العربيّه والشوارد، منشورات مكتبه آيت الله العظمى المرعشي النجفي، قم، چاپ اول، ۱۴۰۳ هـ ق، ج ۲، ص ۸۵۱ * ناصر علي عبدالله، المعجم البسيط (فرهنگ روان عربي به فارسي)، دانشگاه علوم اسلامي رضوي، مشهد، ويرايش دوم، ۱۳۸۱، ص ۲۲۳.
- 45 - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۷.
- 46 - ابو جعفر محمد بن يعقوب بن اسحاق كليني رازي، الكافي، دار صعب دار التعارف للمطبوعات، لبنان - بيروت، چاپ سوم، ۱۴۰۱ هـ ق، ج ۸ (روضة كافي)، ص ۲۹۴.

- 47 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣١٨.
- 48 - هود، آية ٨٠.
- 49 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ٢، ص ٦٧٣ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٢٧ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ١٠٦.
- 50 - ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان عكبري بغدادى شيخ مفيد، الاختصاص، تصحيح وتعليق على اكبر غفارى، منشورات جماعه المدرسين في الحوزه العلميه في قم المقدسه، چاپ اول، بي تا، ص ٨ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٢.
- 51 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٨٦.
- 52 - الغيبه نعماني، ص ٢١٩ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٦٥ و
- 53 - الكافي، ج ٨، ص ٢٤١، حديث * ٣٢٩ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٦.
- 54 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٩١.
- 55 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ٢، ص ٣٥٦ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٠ و ص ٣٣٧.
- 56 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٦.
- 57 - الكافي، ج ١، ص ٢٥ * كمال الدين وتمام النعمه، ج ٢، ص ٦٧٥ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٢٨.
- 58 - ابو منصور احمد بن علي بن ابى طالب طبرسي، الاحتجاج، بتعليقات محمد باقر موسى، مؤسسه الاعلمى للمطبوعات وموسسه اهل البيت عليهم السلام، لبنان - بيروت، چاپ اول، ١٤٠ هـ ق - ١٩٨١ م، ج ١، ص ٦٤.
- 59 - الغيبه نعماني، ص ١٤٣.
- 60 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٦.
- 61 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٥٢.
- 62 - بحار الانوار، ج ٢، ص ٢٨٠.
- 63 - سليمان بن ابراهيم القندوزى الحنفى، يبايع الموده لنوى القربى، تحقيق على جمال اشرف الحسينى، دار الاسوه للطباعه والنشر، چاپ اول، ١٤١٦ هـ ق، ج ٣، ص ٢٤٠ * هاشم بحراني، غايه المرام، دار القاموس، لبنان - بيروت، چاپ اول، بي تا، ص ٧٥٣، حديث ٩٩.
- 64 - ابو جعفر محمد بن حسن طوسى، كتاب الغيبه، منشورات مكتبه بصيرتى، قم، چاپ اول، ١٣٨٥ هـ ق، ص ٢٨٣ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٩١ و ص ٣٩٠.
- 65 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ١، ص ٣٣١ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ١٩١.
- 66 - برائت (توبه)، آية ٣٣.
- 67 - مجمع البيان في تفسير القرآن، ج ٣، ص ٢٥ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٤٦ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليهم السلام، ص ٨٧.
- 68 - الكافي، ج ١، ص ٤٣٢ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ٨٧.
- 69 - برائت (توبه)، آية ٣٦.
- 70 - غايه المرام، ص ٧٣٠، حديث * ٢١ * يبايع الموده لنوى القربى، ج ٣، ص ٢٣٩ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ٧٨ و ص ٧٩ و ص ٩٦.
- 71 - آل عمران، آية ٨٣.
- 72 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٤٠ * يبايع الموده لنوى القربى، ج ٣، ص ٢٣٦.
- 73 - الغيبه نعماني، ص ١٧٣ و ص ١٧٤ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٩٢.
- 74 - كتاب الغيبه طوسى، ص ٢٨٠ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٢٢ و ص ٣٣٧.
- 75 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣١٢.
- 76 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٨٣.
- 77 - آل عمران، آية ٨٣.
- 78 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٤٠ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ٥٠.
- 79 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ٢، ص ٣٥٩ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٨.
- 80 - عبدالهادى فضلى، فى انتظار الامام، دار الزهراء، لبنان - بيروت، چاپ نوم، ١٣٩٢ هـ ق - ١٩٧٢ م، ص ٦٥ و ص ٦٦.
- 81 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٤٤ و ص ٢٩٠.
- 82 - الغيبه نعماني، ص ١٧٠ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٣٠.
- 83 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٨.
- 84 - كتاب الغيبه طوسى، ص ١١١ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٨٥.
- 85 - الغيبه نعماني، ص ١٢٠ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٢٢.
- 86 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ١، ص ٢٨٢ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٨.
- 87 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٨٠.
- 88 - اسراء، آية ٨١.
- 89 - بحار الانوار، ج ٥١، ص ٦٢.
- 90 - حج، آية ٤١.
- 91 - البرهان في تفسير القرآن، ج ٢، ص ٩٦ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ٢٤٤ * يبايع الموده لنوى القربى، ج ٣، ص ٢٤٤ * بحار الانوار، ج ٥١، ص ٤٧ و ص ٤٨.
- 92 - انبياء، آية ١٠٥.
- 93 - مجمع البيان في تفسير القرآن، ج ٤، ص ٦٦ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ١٤١.
- 94 - نور، آية ٥٥.
- 95 - مجمع البيان في تفسير القرآن، ج ٤، ص ١٥٢ * الغيبه نعماني، ص ١٦٠ * المحجّه في منازل في القائم الحجّه عليه السلام، ص ١٤٨ و ص ١٤٩.
- 96 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ١، ص ٣٣١ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ١٩١.
- 97 - كتاب الغيبه شيخ طوسى، ص ٢٨٣ * بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٩١.
- 98 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ٢، ص ٣٣٥.

- 153 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ٢، ص ٣٧٢*بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٢.
- 154 - شيخ صدوق، معاني الاخبار، تحقيق على اكبر غفاري، انتشارات جامعه مدرسين حوزة علميه قم، چاپ اول، ١٣٦١ هـ ش، ص ١٣٩* بحار الانوار، ج ٦٣، ص ٢٤٢.
- 155 - الليل، آيه ١.
- 156 - الليل، آيه ٢.
- 157 - المحجه فيما نزل في القائم الحجه عليه السلام، ص ٢٥٣.
- 158 - حجر، آيه ٣٧ و ٣٨.
- 159 - بحار الانوار، ج ٦٣، ص ٢٢١.
- 160 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٦.
- 161 - غايه المرام، ص ٦٩٧.
- 162 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٨٠.
- 163 - شيخ صدوق، كتاب الخصال، منشورات جامعه مدرسين حوزة علميه قم، چاپ اول، ١٤٠٢ هـ ق - ١٣٦٢ هـ ش، ج ٢، ص ٦٢٦* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٢٩٠.
- 164 - بحار الانوار، ج ٥١، ص ٦١* غايه المرام، ص ٧٣٢* ينابيع الموده لذوى القربى، ج ٣، ص ٢٤٠.
- 165 - سيدبن طاووس، الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، منشورات رضى، قم، چاپ اول، ص ٦٨ و ٦٩.
- 166 - بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٤٥* غايه المرام، ص ٧٣٢* ينابيع الموده لذوى القربى، ج ٣، ص ٢٤٠* المحجه فيما نزل في القائم الحجه عليه السلام، ص ٨٣.
- 167 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ٢، ص ٣٣٥* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٨.
- 168 - كتاب الغيبه نعماني، ص ١٦٠* بحار الانوار، ج ٥١، ص ٥٨* المحجه فيما نزل في القائم الحجه عليه السلام، ص ١٤٨ و ١٤٩.
- 169 - الاختصاص، ص ٢١* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ١٤٤.
- 170 - آل عمران، آيه ٩٧.
- 171 - شيخ صدوق، علل الشرايع، مؤسسه العلميه، بيروت، چاپ اول، ١٩٨٨ م، ص ٨٩، باب ٨١* بحار الانوار، ج ٢، ص ٢٩٢.
- 172 - كمال الدين وتمام النعمه، ج ١، ص ٣٣١* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ١٩١.
- 173 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ٦٩، باب ١٤٧.
- 174 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ٦٩، باب ١٤٦.
- 175 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ٧١* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٧٩.
- 176 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ١٦٥.
- 177 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ١٦٦.
- 178 - الملاحم والفتن في ظهور الغائب المنتظر عليه السلام، ص ١٦٥.
- 179 - علل الشرايع، ص ١٦١* الغيبه نعماني، ص ١٥٧* بحار الانوار، ج ٥١، ص ٢٩ و ٥٢، ص ٣٥١ و ٣٩٠.
- 180 - الارشاد في معرفه حجج الله على العباد، ج ٢، ص ٣٥٦* بحار الانوار، ج ٥٢، ص ٣٣٧.